

tek, 1931. január 23.
Enek- és zenekar. Ver
onchielli, Rossini, Bizet
Gilbert operett.
Zongora.
Grammofon.
Fónikus hangy. Sch
ns, Wagner, Rossini

Hirdetések

vált izr. műiparos, be
yári üzemmél, nőszü
hozománnyal. Ajánlat
igére a kiadóhivatalba
és fényképes ajánla
lembé véve. Diszkrétio

zzel
rendelkező

ás izraelita tanár
zonnára, szakmájáho
vállalatnál, elhelyezke
betársulhat. Cim: U
manóczy u. 4.

ok jó módszerrel jut
ssal is. Cim a kiadóba

sen fejt kóser tehén
int egy tehéntől fej
ató Schwartz Ignáci
nében. Reg. Ferdinand

egy keresztény segé
ár 1-én való belépés
tem részére. Az illet
ul és magyarul. Aján
gényei megjelöléséve
on céghez Jiboura ki

vételre használt, k
otban levő Cornvall
nyomással. Ajánla
tr. T. Vladimirescu I

intelligens, házia
nyomat 250.000 lej ho
gyével, feltétlenül ko
zsidó kereskedőhöz
z. Teljes című meg
"jeligére a kiadó

bb idej praxissal
ványokkal rendelke
án, magyar és néme
anali alkalmazást ka
vállalok" jeligére

onista
szszus ele

nyvujdonság!
német nyelven a P
Agency központi i
ában Londonban:
gol alsóház
na-vitája

ek alapján elkészít
alsóház 1930 nove
ülésének.
0 márká.
n, a brit kormány
ben kiadott Pa
er Könyv ellen
emorandum
0 márká.
Archiv der Zion
on utján Berlin,
ekestr. 10.
és nagyobb szá
megfelelő eng
részesülnek.

UJDONSÁGAI
ATOK AZ UJ
ALYAFAN.

XIV. ÉVF. * SZAM 19
Cim) - Koloszvar, 1931
január 24 Szombat
5691 ÉV Sebat 6

As Uj Kelet az egyet
és hánsági zsidó
napilapi
Cikkeink utány
forrás megjelölé
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Posta postala
platte in nun
No. 2247

UJ KELET

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 3-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

A négyezeregyedik

írta: MARTON ERNŐ

Ez a hely, a vezéreik helye, tizenhárom éven át kizárólag a nemes értelemben vett közérdek számára volt fenntartva. Tizenhárom éven át, mert ennyi ideje, hogy az Uj Kelet megjelenik. Több mint négyezer vezéreik látott napvilágot ezen a helyen, jók és kevésbé jók, ékesszavuk és darabos beszédek, gondosan elzárva és hevenyészett sietéssel odavetve, megengedjük, a vélemények megoszolhatnak e tekintetben. Bizonyára voltak a cikkek között helytállóak és voltak vitathatók. De egy tény vitán felül áll: ez a négyezer vezéreik egytől-egyik a köz érdekét szolgálta. Ezekben a cikkekben keresztül harcoltunk az erdélyi zsidóság veszélyeztetett létjogaért, az egyetemes zsidó népi célkért és az egész emberiség szép és nagy ideáljait. Az Uj Keletben ennek a helynek megszentelt tradíciói vannak, amelyre még a legszürkébb hétköznapokon is bizonyos ünnepi érzéssel lépünk. Erről a helyről követelünk tizenhárom éven keresztül jogot és igazságot a zsidóságnak és minden embernek, erről a helyről vertük vissza az ellenünk irányuló támadásokat és erről a helyről szállott tanító, felvilágosító szavunk baráthoz és ellenfelhez egyaránt.

Négyezer napon át négyezerszer szólaltunk meg ezen a helyen másokért és mások helyett, — engedjétek meg nekünk, hogy most, a négyezeregyedik vezéreikben szót emeljünk magunkért, a magunk ügyében. Először és reméljük utoljára sajtótitjuk ki magunknak ezt a helyet, amelyet a köznek szenteltünk. Hisszük, hogy az olvasó meg fogja bocsátani nekünk ezt az önzésünket, és meg fogja érteni, hogy ha mi ezen a helyen tesszük szavát magánügyünk, hogy bizonyára súlyos okunk lehet rá, olyan súlyos, hogy az talán már nem is tekinthető magánügynek. Mert az Uj Keletről van szó, az erdélyi zsidóság lapjáról, mely több mint egy évtizede áll immár az erdélyi zsidó közélet legelső frontján, mint hatalmas védőpajzs, hogy felfogja az ellene irányuló támadásokat. Ezért hisszük mi, hogy az Uj Kelet ügye nem magánügy, de az egész erdélyi zsidóság ügye, amely helyet igényelhet magának ott, ahol az erdélyi zsidóság nagy problémái nyerne hangot.

A mi olvasóközönségünk, az erdélyi zsidóság van olyan intelligens és rendelkezik annyi politikai érettséggel, hogy felmentve érezzük magunkat annak bizonyítása alól, miért van szükség a zsidóságnak egy jól megszervezett, független sajtóorgánumra. Az elmúlt tizenhárom év éppen elég beszédesen igazolta ezt. Ha visszatérünk a mögöttünk lévő mozgalmak esztendőkre, nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy az Uj Kelet mindenkor igénykezett, még erejét tulszárnyaló módon is megfelelő magas hivatásának, amelyet a történelem osztályrészeül juttatott. Ennek a lapnak minden munkatársa és minden tisztviselője tisztában volt azzal a kötelességgel, amelyet az erdélyi zsidóság speciális sorsa ró reá és nem kérdéses, ha azt állítjuk, hogy mindenkor becsülettel állottunk meg helyüket. Pedig a poszt, amelyen állunk, nem kényelmes és nem is veszélytelen. Egy nyugtalan frontonál legexponáltabb pontján áll az Uj Kelet és csak természetes hogy bennünk érnek legkönnyebben és leghamarabb az ellenséges támadások. Nemesak elvont értelemben áll ez, de a nyers fizikai valóságban is, hiszen emlékeztess, hogy az Uj Kelet már kétféle értekezett az antiszemita rombolási düh áldozatául.

Az olvasó csak azt tudhatja, ami a lapban megjelenik, de ami a kulisszák mögött, a szerkesztőségi szobákban történik, arról csak a munkatársak idegei adhatnak számot. Hányszor próbáltak fenyegetésekkel elnémitani bennünket, hányszor kíséreltek meg retorziókkal megtörni harci elánunkat, hányszor állottunk ellenséges indulatok pergőtüzében, mindez azonban csak megacélozta akaraterőnkét és igazságos harcunkba vetett hitünket. Soha nem engedjük megfélemlíteni magunkat. Ennek a harcnak a hevében soha egy pillanattal sem gondoltunk magunkra, sem egyéni, sem vállalati érdekeinkre, egyedül az eszme és a zsidóság ügye lebegett szemünk előtt. Mi azt hisszük, hogy munkánk nem volt eredménytelen s hogy az Uj Kelet ma már elválaszthatatlanul egybeforrott az erdélyi zsidósággal, amelynek szerves alkotó részévé vált. Az Uj Kelet az erdélyi zsidóság hangja, érzelmeinek, kívánságainak hűséges tolmácsa, amely nélkül néma volna, a némaság minden átkával.

Ennek az Uj Keletnek az érdekében emelünk most szót ezen a helyen. Az a súlyos gazdasági válság, amely az egész országon végigsöpört, a Uj Keletet sem kímélte meg. Az Uj Kelet is üzleti vállalkozás, amely éppúgy alá van vetve gazdasági törvényszerűségeknek, mint minden más vállalat. A bevétel és kiadás rubrikáinak nálunk is egyensúlyban kell lenniük ahhoz, hogy fennakadás nélkül prosperálhassunk. Más, szerencsésebb sajtóorgánumok élveznek talán

különböző szubvenciókat s akadnak olyan lapok is, amelyek politikai és egyéb szolgálataikat dusan megfizetik maguknak. Az Uj Kelet ilyen rendkívüli segélyforrásokra nem számíthat és nem is akar számítani. Az Uj Kelet anyagi bázisa egyedül és kizárólag előfizetőink táborában van. Az Uj Kelet csak addig állhat a zsidó küzdelmek frontján, csak addig harcolhat a kisebb ségi és emberi jogokért, ameddig a zsidó olvasóközönség ezt előfizetési révén lehetővé teszi. Az abnormális gazdasági válság számos előfizetőnket sodorta le a fizetőképesség nivójáról a nyomor örvényébe. Előfizetőink százaitól kapunk kérést, sőt környörgő leveleket, hogy adjunk haladékot, mert nem képesek az előfizetési díjat megfizetni. Kiadóhivatalunk ezeket a kívánságokat a lehetőség határáig honorálja. Ilyen körülmények között azonban előbb-utóbb olyan ponthoz kell elérkeznünk, amelyen túl már nem bírunk megküzdeni az árral.

Ezért emelünk most szót a magunk ügyében. Az erdélyi zsidósághoz fordulunk, ahhoz a zsidósághoz, amely tizenhárom esztendőn keresztül tanuja volt annak a küzdelemnek, amelyet az Uj Kelet az ő érdekében folytatott. Ahhoz a zsidósághoz, amely világosan látja immár helyzetét, amelynek tehát tudnia kell, hogy mit jelent számára az Uj Kelet. Sokan, nagyon sokan hiányoznak még ezen zsidók közül az Uj Kelet előfizetői táborából. Pedig tudniuk kellene, hogy minden újabb előfizető az egyetemes zsidóságért folytatott harcunk esélyeit erősíti és minden elmaradt előfizető gyöngítit ezeket az esélyeket. A mi küzdelmünk sikere attól függ, milyen mértékben támogat bennünket Erdély zsidósága. A támo-

gatás, amelyet kérünk, elenyészően csekély ahhoz képest, amit ellenszolgáltatás képpen nyújtunk. Az előfizetési díjat kérjük csupán. Ezért az előfizetési díjért egy jól szerkesztett, jól informált, becsülettelap adunk cserébe, amely nemcsak informál, nemcsak szórakoztat, de harcol is minden szépért, minden jóért, de legfőképp az igazságért.

Arra kérjük az Uj Kelet minden barátját, minden olvasóját, fizessen elő és szerezzen új előfizetőket ennek a lapnak. Figyelmeztessék azokat, akik még nem ébredtek tudatára, hogy az Uj Keletre való előfizetés zsidó kötelesség is egyben, mely alól éppúgy nem szabad kivonnia magát senkinek, mint más fontos zsidó kötelességek alól. Az Uj Kelet az erdélyi zsidóság pajzsa és harci fegyvere, amely a jobb és nyugodtabb holnapért dolgozik. Előfizetőinket pedig arra kérjük, hogy ha bármily súlyosak is a gazdasági viszonyok, rendezzék pontosan előfizetési díjaikat és gondoljanak arra, hogy minden késedelmesen beérkező előfizetési összeg súlyos zavart okozhat az Uj Kelet anyagi egyensúlyában és jelentős mértékben növeli adminisztrációs költségeinket.

Ez az ok, amelyért egyetlen napra megváltoztattuk lapunk szerkesztésének tradicionális rendjét s a vezéreik helyén a magunk ügyében szólaltunk fel. Egy napra felfüggesztettük a megszokott harcot, hogy saját létünkért harcoljunk. Hisszük, hogy szavainknak meg lesz a visszhangja, hisszük, hogy mindaz, amit elmondottunk, nem mulik el hatás nélkül, mert ez a hit ad nekünk erőt arra, hogy holnap frissült energiával és fokozott lehetőségekkel vegyük fel ismét a harcot: zsidóságért, igazságért, emberiségért.

Amíg egy ígért eljut odáig, hogy letagadják

Az állampolgársági törvényjavaslat nyomtalanul eltűnt!

Egyes verziók szerint Junian igazságügyminiszter személyes ügyének tekinti a törvény módosítójavaslatát és magához vette, hogy majd, mint a személyiségek kormányának tagja, a parlament elé terjeszthesse

A kisebbségi képviselők javasolják parlamenti kezdeményezésükkel az állampolgársági törvény sérelmes intézkedéseinek sörgös módosítását

Bucuresti-Bukarest, január 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jelentettük, hogy Landau beszarabiai képviselő érdeklődésére Voicu Nitescu igazságügyminiszter kijelentette, hogy az állampolgársági törvény módosításáról szóló javaslat még nem készült el és így a javaslat betérjesztésének elreláthatólag csak a jövő parlamenti szesszióban fog sor kerülni. Ez a kijelentés ország-szerte kinos feltűnést és meglepetést keltett. Voicu Nitescu elődje, Junian volt igazságügyminiszter még a nemzeti parlamenti rezsim első napjaiban beígérte a törvény módosítását, azután pedig ugyancsak Junian többször is kijelentette, hogy a módosító javaslat már el is készült. Ilyen előzmények után Voicu Nitescu nyilatkozata teljesen érthetetlennek tűnik. Mi történt a Junian szerint már régen elkészült módosító javaslattal? Milyen manőver, vagy politikai kombináció húzódik meg az állampolgársági törvény módosító javaslatának rejtélye mögött?

Se kisebbségi törvény, se állampolgársági törvény

Ebben a pillanatban senki sem tud megnyugtató választ adni ezekre a kérdésekre.

désekre. Csupán a tények beszélnek: az állampolgársági törvényt nem fogják módosítani a közeljövőben. És a hontalanok tizezreinek keserves kálváriája újabb hónapokkal, esetleg évekkel tolong ki. Románia kisebbségei két, sorsukat javító intézkedést vártak a nemzeti parlamenti rezsimtól: a kisebbségi törvényt és az állampolgársági törvényt módosító javaslatát. A kisebbségi törvény elbukott a gyulafehérvári pontok ígéretei és a román politikai élet realitái között. Ez a törvény azonban természeténél fogva meglehetősen kényes, hiszen csaknem 5 millió ember sorsáról kellett volna intézkednie s jelenlegi életformáin esetleg több fennálló törvény módosítása révén változtatnia.

Ünnepélyes ígért az ellenzéken

Az állampolgársági törvény esetében nem kellett volna új gyakorlatot teremteni az ország lakosságának 30 százalékával szemben. Mindössze arról volt szó, hogy a Marzescu-féle 1924 márciusában megszavazott törvény néhány nyilvánvalóan a békeszerződés intézkedéseivel szembenálló és égbekiáltóan igazságtalan rendelkezését módosítsák.

A nemzeti parlamenti erre az ellenzéken többször is ünnepélyes ígértet tett. Nem éreztelen figyelemmel kísérni azt a viszonyainkra tipikusan jellemző utat, amelyet ez az ígért maga mögött hagyott a nemzeti parlamenti rezsim első napjaitól kezdve egészen az újdonsült Voicu Nitescu-féle nyilatkozatig.

Landau képviselő számonkéri a törvényjavaslatot

1928 december 20-án nyílt meg a nemzeti parlamenti parlament első szessziója. Tíz nappal a parlament megnyitása után, vagyis december 30-án egy délelőtti ülésen Landau beszarabiai zsidó képviselő meginterpellálta az igazságügyminisztert az állampolgársági törvény módosítására vonatkozólag. A zsidó képviselő rámutatott arra, hogy a Marzescu-törvény intézkedései mennyire lehetetlen és tarthatatlan helyzetet kreáltak az ország lakóinak tizezre számára. Többek között kimutatta, hogy a törvény intézkedése folytán moldovai és bukovinai román parasztlak is meg lettek fosztva állampolgársági joguktól.

Junian igazságügyminiszter kifogásolja az interpelláció hangját, de megígéri a törvényjavaslatot

Junian igazságügyminiszter válaszolt a felszólalásra. Kifogásolta Landau interpellációjának hangját, viszont elismerte, hogy állításai lényegében megfelelnek a valóságnak és ugyanakkor bejelentette, hogy a kormány a legközelebbi időben a parlament elé fogja terjeszteni a törvény módosító javaslatát, amely meg fogja szüntetni ezeket az igazságtalanságokat.

Uj bizottságot nevez ki az igazságügyminiszter

Az igazságügyminiszter úgy tett, mintha komolyan meg akarná tartani ígéretét. Bizottságot nevezett ki, amelynek tagjai főleg az igazságügyminisztérium személyzetéből kerültek ki. Ez a bizottság két-három hónap alatt el is készítette a módosító javaslatot. A kisebbségi képviselők nem voltak megelégedve a bürokratikus szellemben megszerkesztett módosító javaslattal. Dr. Fischer Tivadar közbenjárására azután az igazságügyminiszter újabb bizottságot nevezett ki, amelyben helyet kaptak az érdekelt kisebbségek képviselői s közöttük dr. Fischer Tivadar dr., az időközben elhunyt dr. Lazar Auréllal egyetemben memorandumot dolgozott ki és terjesztett az igazságügyminiszter elé. Ez a memorandum ugyan csak részletes alaposítással tárt fel a jelenlegi törvény hibáit és hiányosságait és megjelölte azokat a módosításokat, amelyek révén a törvénydefektusai eliminálhatók lesznek.

A kisebbségi képviselők hiába várják a törvényjavaslatot

Ez a memorandum képezte az alapját a második számú bizottság munkájának. Ez a bizottság azonban alig két-szer-háromszor ült össze. Junian ugyan is azzal érvelt, hogy a már elkészített javaslatot fogja a parlament elé terjeszteni, a kisebbségi képviselőknek pedig a kamara törvényhozási bizottságában megadja a módot arra, hogy módosító indítványukat beterjessék. Hónapok óta várták a kisebbségi képviselők a javaslat beterjesztését. Többnyire sürgették a dolgot, részint az igazságügyminisztériumban, részint pedig a parlament székéről. Közben megnyílt a nemzeti parlamenti bizottság második ülészaka is, anélkül, hogy a trónbeszéd egyetlen szóval is megemlékezett volna az állampolgársági törvény módosításáról. Holott a parlament garmadával szavazta meg a törvényeket, így például a Vlad-telek kultusz-törvényt, amely ellen az összes érdekelt felek tiltakoztak, vagy pedig a bukaresti-dunai kanálisról szóló törvényt, amelynek gyakorlati hasznát és értékét illetően a mai napig sem tud senki felvilágosítást adni.

Voicu Nitescu megduplázza Junian ígéretét

A sok deputációzás és közbenjárás eredményeképpen két év után sikerült annyit elérni, hogy az 1930-31-es parlamenti szessziót megnyitó királyi trónbeszéd a törvényhozás házái elé terjesztendő javaslatok között említést tett az állampolgársági törvény módosításáról is. A kisebbségek és különösen a Zsidó Parlamenti Klub képviselői elégtétellel vették tudomásul ezt a bejelentést. Időközben azonban változás következett be az igazságügyminiszteri tárcában. Junian lemondott és helyébe Voicu Nitescu nevezte ki az uralkodó. Az új igazságügyminiszter hivatalbalépésének napján nyilatkozatot adott, amelyben az állampolgársági törvényt módosító javaslat beterjesztéséről, mint legelső kötelességéről emlékezett meg. Idestova két hónapja már annak, hogy a parlamenti szesszió megnyílt, de erről a hányatott életű módosító javaslatról még mindig nem akartak tudni hivatalos körök. Ilyen előzmények után határozta el magát Landau arra, hogy az igazságügyminiszternél ismét közben fog járni. Voicu Nitescu meglepő és megdöbbentő válasza mindenki számára felteszi azt a kérdést: mikor nem mondott igazat az igazságügyminiszter? Amikor azt mondotta, hogy a javaslat készen van és sürgősen be fogja terjeszteni? Vagy most, amikor azt állítja, hogy a módosító javaslat még nem készült el és így ebben a szesszióban már nem lehet szó beterjesztéséről? Ez az utóbbi verzió mindenestre föltétlenül gyanús, ha az ember meggondolja, hogy nem egy korszakalkotó új törvényről van szó, hanem egy meglevő törvény két-három paragrafusának módosításáról. Egyes verziók szerint Voicu Nitescu kijelentése abban leli magyarázatát,

hogy Junian a maga személyes ügyének tekinti az állampolgársági törvény módosítását. Eppen ezért az általa kidolgozott javaslatot magához vette abban a reményben, hogy mint az elkövetkező személyiségek kormányának tagja személyesen fogja azt a parlament elé terjeszteni. Hogy ebből a verzióból mennyi igaz és mennyi nem, nem áll módunkban ellenőrizni. Sokkal inkább hajlunk arra a feltevésre, hogy ismételten ki akarják játszani a kisebbségek jóhiszeműségét ebben a kérdésben s egy újabb időre el akarják odázni ennek a szomorú kérdésnek igazságos és méltányos megoldását.

Parlamenti iniciatívából?

Eppen ezért az érdekelt körökben felmerült az a terv, hogy parlamenti iniciatívából javaslatot fognak beterjeszteni az állampolgársági törvény sérelmes pontjainak módosítására vonatkozólag. Talán ez a mód alkalmas lesz arra, hogy nyílt állásfoglalásra kényszerítse a kormányt a kérdéssel szemben, sőt talán még arra is, hogy a módosítást minden politikai manővernek dacára is keresztül vigyék.

A kormány maximálja a lakbéréket

Törvénytervezet készül, mely új formában meghosszabbítja a lakbérleti törvényt

Bucuresti-Bukarest, január 23. Az általános olesóbbodásra törekvő akcióval kapcsolatban az igazságügyminisztériumban komoly megfontolás tárgyává teszik azt a körülményt, hogy a tavaly kiadott és a lakbérleti szerződések meghosszabbításáról szóló törvény értelmében a lakások ez év május elsején felszabadulnak. Az igazságügyminisztériumban már napok óta tárgyalnak erről a kérdéssel és bukaresti munkatársunk információja szerint törvényjavaslaton dolgoznak, amelyet legközelebb a parlament elé terjesztenek. A törvényjavaslat szerint tekintettel a súlyos gazdasági helyzetre és annak nyomán fellépett általános áresésekre

és olesóbbodási törekvésekre, az igazságügyminisztérium több évre előre menőleg akarja rendezni, illetve stabilizálni és maximálni a lakbéréket. Természetesen ez a lakbérstabilizáció a lakbérleti szerződések automatikus további meghosszabbítását vonná maga után, még pedig az elmulasztandó tapasztalatainak és összességükéinek figyelembevételével. Az igazságügyminisztérium most meg fogja hallgatni e kérdésben a különböző érdekképviseletek véleményét is és megfelelő időben beterjeszti és megszavaztatja a törvényjavaslatot, amely a lakbérfront területén új helyzetet teremt az érdekeltnek.

Ekszerárak, órák és ezüstárak

hatóságilag engedélyezett

végkiárúsítása Fenyőnél

Cluj, Piata Unirii 23, ahol az üzlet végkép feloszlik

Egy tanár feleségét megölte a tapéta

Bécs, január 23. Néhány nappal ezelőtt egy szanatóriumban arzénmérgezés tünetei között meghalt Fischer Tivadar mezőgazdasági főiskolai tanár 36 éves felesége, Fischer Olga. A kezelő orvos rögtön annak a véleményének adott kifejezést, hogy az arzénmérgezés aként keletkezett, hogy a hálószoba tapétája arzént tartalmaz. A férj orvosi konziliumot hívott össze a lakáson és az orvosok megállapították, hogy a kezelőorvos feltevése alapos. A professor családja két évvel ezelőtt a hálószobában rózsaszínű tapétát tettek fel, amelynek egy darabját most vegyvizsgálat alá vették és megállapították, hogy száz négyzetcentiméteres területen a tapéta héttized milligramm arzént tartalmaz. A meglehetősen tágas

hálószobában felszállt arzénes levegő elegendő volt arra, hogy egy gyöngébb női szervezetet megöljön. A tragikus halál egész Bécsben nagy feltűnést keltett és egy ismert bécsi dermatológus kijelentette, hogy már hosszabb idő óta keresik fel közepes-tálybéli betegek, akik arról panaszkodnak, hogy testükön ekcémászerű kiütések vannak, amelyet az arzén beszívása okoz. Már annakidején megállapították, hogy Németországból importáltak nagy mennyiségű ilyen arzénes tapétát, amely azonban ártalmatlan akkor, ha az időnként lerakodott arzénport a falról letakarítják. A pácienseket nátrium-trisulfátos kezeléssel sikerült kigyógyítani és így a különös kiütéseknek nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot.

Csak a megüresedett italmérési engedélyekre lehet árlejtést kitüzni

Cluj-Kolozsvár, január 23. Az italmérési engedélyek körül a pontatlan és sok tekintetben homályos pénzügyminisztériumi rendeletek Erdély számos vidékén nagy zűrzavart teremtettek. Egyes helyeken a pénzügyi hatóságok árlejtést tüztek ki olyan régi engedélyekre is, amelyek a törvényi világos rendelkezései szerint továbbra is az eddigi tulajdonost illetik meg, szerzett jog gyanánt! Tisztázandó ezt a sok egzisztenciát életbevágóan érintő kérdést, a pénzügyi igazgatóság illetékes igazgatójának a vezetőjéhez fordultunk, aki a következő felvilágosítást adta:

— Árlejtést csak a január elsejével lejárt, avagy üresedésben levő engedélyekre lehet kiírni. Üresedésben levő engedélyeknek azok tekintendők, amelyek a lélekszám alapján (minden 500 lélek után egy-egy engedély) a jelenleg már birtokban levő engedélyeken túl még megilletik az egyes községeket. A többi engedélyek, tehát a régié, nem vonhatók be és nem bocsáthatók árlejtésre. — Hogy ez így van, mi sem mutatja érthetőbben, mint az, hogy a pénzügyminisztérium minden olyan esetben, amikor tévesen a régi és állandó engedélytulajdonosoktól is bevonták az en-

Uj menetjegyiroda!

HERMES
menetjegyiroda és pénzváltóüzlet
Cluj, Calea Regele Ferdinand 13.

Bel- és külföldi menetjegyek. Önálló kurir szolgálat. Kedvezményes igazolványok külföldi utazásokhoz. Idegen pénznemek beváltása. Társas és egyéni utazások rendezése. CFR körutazási jegyek. Díjmentesen felvilágosítás minden utazási ügyben.

gedélyt, a fellebbező kérvények elintézéséig elismerte és megerősítette az illetők szerzett jogát, meghagyva őket az engedély birtokában. Ugyanígy téves egyes pénzügyi szerveknek az az utazásukra is, hogy bevonják a nők, vagy kiskorúak kezén levő engedélyeket, mert ezek is érvényesek. A törvény mindössze arról intézkedik, hogy az újonnan árlejtésre kerülő engedélyek nem adhatók nőknek, vagy kiskorúaknak.

— A pénzügyigazgatóság így értelmezni nemcsak a törvényt, hanem az újabbban megjelent rendeleteket is, ennek megfelelően utasította közegeit. Ott tehát, ahol a pénzügyi hatóságok árlejtést tüztek ki a régi engedélyekre is, tévesen járnak el s csak fölösleges zavart, munkát és költséges járakelést okoznak.

A rendőrminiszter Fouché élete

Irta: Stefan Zweig
(Pantheon kiadás)

Miként Thomas Mann, úgy Stefan Zweig finom irásművészetének is megvan a maga külön elit-publikuma. Egy új Zweig-könyv mindig esemény, amely, amelyet nem szabad elmulasztani. Ha Zweig ezuttal történelmi életrajz megírására fordította tüneményes írói tehetségét, annak különös oka van. Azért írta meg Fouché életét, mert a francia forradalom és a napoleoni korszak e különös, szinte démoni alakja ellenállhatatlan erővel lenyűgözte Zweig képzeletét.

Minnek kitalálni egy regényhőst, amikor az élet magától nyújt olyan Jókai figurákat, mint Joseph Fouché, a legelső kommunista, aki hajósinasból szeminaryumi oktató, képviselő, demagóg népszerű lett, majd Napoleon rettegő rendőrminisztere, azután a viszályzó Bourbon-dinasztia lakója, hogy végül huszmillió aranyfrank magánvagyonnal és „Otranto hercege” című vel vonuljon nyugalmába. Ennek a csodálatos életregénynek a mellékalkaljai és a háttéri kulisszái csodálatosak. A mellékalkalok: Robespierre, Talleyrand, Napoleon és Josephphine, akiknek jelentős szerepük volt Fouché életsorsában. A háttér pedig a francia forradalom rémségei, a realitások atrocitásai. Napoleon hadjáratai, udvari intrikák, bankárok, nagy üzletembírek, szép asszonyok, politikai kalandrok világa.

Zweig kristálytisztá előadóművészetével klasszikus stílusa, objektív pszichológiai elmélyedése és romantikus lendülete a témájában rejlt nyers drágaköveket ragyogó gyémántokká eszükre hozza. Szinai Tivadar gondos fordítása Berény Róbert szellemes borítékrajza a magyar kiadást még vonzóbbá teszi.

Ara fizve 160 lej
Ara kötve 231 lej

Dohányzók!

Egyetlen üvegecske „Nicotan” által szokik a dohányzásról. Teljesen biztonságos és ártalmatlan. Ara 140 lej utánvéttel.

A. M. Nicotan, Bukarest
C. Mosilor 326. Számtalan elismerő levelek.

„Szabada mi törvény”

a nemzetközi egyezményekkel a szabadság megszerzését és értékesítését illető fontos tudnivalókkal

maeyar kiadás

Ara 50 lej előre fizetve.

Vass A. szabadsági ügyvivő Cluj, Drăgălina 122. Rendelésnél hivatalos e lapra. Könyvkereskedésben is árulják.

Február bűnpör

Dum ségi

Négy ta

Bucuresti-Bu Uj Kelet tudosi vnyeszek tegna Socor főszerkesztrescu Constan gyalását. A vád főügyész képvisereg antiszemita a magánvád nev M. Graur, Istrate D. R. Ioanitsescu Constantin Stoia ou jelentek meg. Az elnök mi Dumitrescu kihalkedett az izgalma todik gimnazista metlen kérdést k vonatközölg, ho volt neki, mint a jának Maramaros Borsán az ismerenben. Dumitrescu egyavarbarba. Kijelenkokból utazott g — Az ötödik g — megromlotta — Hegyi levegőre v tiaztam Maramar be léptem a paras tudjam, mik a pgaik. Elnök: Szóval é on korához illik e Vádlott: Maram mentem, ahol a k vastam arról, hog ák, a gyujtogatók es engem is azzal ottük voltam. M zeket a lapokat e főszerkesztőjüket e K re

A vádlott ezután garda szótárából m tal fejtegette a bírul és Dimineata n an magatartását, n ere a revolver bérére A vizsgálobírólnök a vádlottnak mást tett a revolgyik ezek közül u evolvert kilopta e us párnája alól. H Vádlott: Nem mo opás utján juto Két év óta van a b nagyok hajlandó e ottam hozzá.

A vádlott ezután részletesen ismerolyását, mire az hogy ha a revolver a csüörtörtököt, ráldzer Socorra. A vád mel felel. — Akartam löni egverem elromlott A továbbiakban a zottabbban állítja, gja semmilyen ne intársai ninesene vedül határozta el otta végre. Az újrra, hogy a vizsgáomásában azt mondolt a Mihály arkan vádlott újból tagren szervezetnek ta nti, hogy a vizsgáallott első felindulá Az ügyész ezután zó, itelethozatalra zék lehet illetékes. F

Ezek a pengék elégítik ki Önt!

ROTBART LUXUS
ROTBART SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART LILLA
MOND-EXTRA ROSE

Vezérképviselő: C. DUISBERG
Bucuresti I. Str. Carol 3

„OLLA”
GUM.

Február 12-ére halasztották Socor főszerkesztő merénylője bünpörének tárgyalását

Dumitrescu azt vallotta, hogy egészségi okokból utazott Galacból Borsára

Socor merénylője tagadja, hogy tagja lett volna a vasküldtszéknek, vagy más terrorista szervezetnek. A védők illetékességi kifogást

Négy tanu távolléte miatt halasztották el a tárgyalást

Bucaresti-Bukarest, január 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Ilfovi törvényszék tegnap délután kezdte meg Socor főszerkesztő merénylőjének, Dumitrescu Constantin bünpörének tárgyalását. A vádat Benedict Stoenescu főügyész képviselte, a védelmet egész ereg antiszemita ügyvéd látta el, míg a magánvád nevében Lascar Antoniu, M. Graur, Istrate Micescu, Trancu Iasi, D. R. Ioanidescu, Pompiliu Ionitescu, Constantin Stoianovici és Titel Petrescu jelentek meg.

szekkel hozta zavarba Dumitrescut, eléje tárta a bizonyítékokat, amelyek szerint Dumitrescu nem csak tagja, hanem vezetője is volt különböző galaci terroriszervezeteknek, Dumitrescu azonban állhatatosan megmaradt amellett, hogy ismerte ugyan az ügyész által felsorolt szervezetek tagjait, de nem volt tagja egyetlen szervezetnek sem.

A védők esküdtzséket kérnek

Ricci védő illetékességi kifogást emel a törvényszék ellen, azon a címen, hogy politikai bűncselekményről lévén szó, a bírósághoz csatlakozik Vasiliu kolozsvári ügyvéd is, aki mindjárt hozzátesszi azt is, hogy véleménye szerint az esküdtzsék feltétlenül felmentené a fiatalkorú vádlottat.

A magánvád képviselői, Lascar Antoniu, Pompiliu Ioanidescu, Istrate

Micescu és Anazvoreanu részletes jogi érveléseiben az illetékességi kifogás visszautasítását kéri, minthogy egy lap főszerkesztője elleni merénylet nem lehet politikai bűncselekménynek minősíteni és így az ügy elbírálása kizárólag a törvényszék hatáskörébe tartozik.

Stoenescu főügyész a maga részéről szintén az illetékességi kifogás visszautasítását kéri, amit a bíróság felőrást tanácskozás után el is határozott.

A tanuk nem tudnak semmiről

Ezután a tanuk kihallgatására kerül a sor. Elsőnek a vasküldtszék ügyvédjét hallgatják ki, Dumitrescu tudvaleg első kihallgatásának során azt állította, hogy a merénylőre Lefter buj-

E szelvény

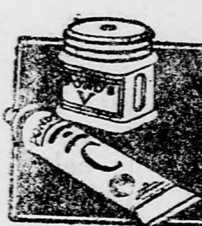

beküldőjének

mindkét Pond's krémből, a nemzetközi arisztokrá-

cia e kedvelt szelvényéből, próbátudást küldünk.

POND'S

T. Zaharia & Cernătescu uraknak, 181, Str. Popa Nen, Bucaresti. Mellékelek parafiltrosos felületre 5 két helyen és három szelvényű csomagot, egy levelet, egy Pond's krém tartalmú próbátudást küldök. Név: Cím:

totta fel, ő adott pénzt és levelet a számára. Lefter kijelenti, hogy nem tud semmit a merénylőről, nem adott Dumitrescunak sem levelet, sem pénzt, sem tanácsot.

A törvényszék határozathozatalra vonult vissza, majd az elnök kihirdette, hogy a bíróság helyt adott a védelem kérésének, elrendelte a hiányzó tanuk elővezetését és az új tanuk megidezését és a tárgyalás folytatását február 12-re halasztotta el.

Borzalmas szerelmi tragédia Csernovicban

Rendőrkomiszár szeretője helyett egy nagykereskedőt ölt meg a csernovici táblabíró özvegye

Cernauti-Cernovic, január 23. Ma reggel fél nyolc órakor részleteiben megkezdődött a szerelmi tragédia folytatása Csernovicban. Özvegy Eisenbaugerné 48 éves uriaszony, aki egy csernovici táblabíró özvegye, évek hosszú sora óta szerelmi viszonyt folytatott Hacon 31 éves rendőrkomiszárral. Az évekig tartó viszony után a rendőrkomiszár elhatározta, hogy megnősül és jövendőbelije egy fiatal özvegyasszony volt, akit rövidesen oltár elé akart vezetni. Eisenbaugerné, amióta a házasságról értesült, minden eszközt megragadott arra, hogy a házasságot megakadályozza. Azonban sem könyörgései, sem fenyegetései nem vezettek eredményre, mert Hacon kitartott abbéli szándéka mellett, hogy rövidesen megtartja esküvőjét.

Eisenbaugerné ekkor bosszúra gondolt. Elhatározta, hogy elteszi láb alól Hacon, aki házasságával egész életét teszi tönkre. A 48 éves uriaszony, aki a vénasszonyok nyarának minden tüze-

vel bele szeretett a fiatal rendőrkomiszárba, pokoli tervet főzött ki és úgy akarta megölni kedvesét, hogy annak sejtelmébe se legyen szándékáról. Péntek reggel hét és nyolc óra között Eisenbaugerné a Cogelniceanu uca 12 szám alatti ház kapualjába húzódott és ott leste meg, míg Hacon hivatalába elindult. Amikor a reggeli szürkületben a lépcsőn lefelé látta közeledni a fekete prémbundás alakot,

revolverét előrerántva, egymás után ötvést adott le.

Az asszony áldozata hangtalanul holtan esett össze. Ekkor Eisenbaugerné a központi rendőrségre rohant, ahol minden tagjában reszkette jelentette be, hogy megölte Hacon rendőrkomiszárt. A rendőrség azonnal kiküldte embereit az asszony által bementett címre. A rendőrorvos megállapította, hogy az asszony áldozata halott. A lövés zajára ekkor már a hullá köré gyűlt a ház

egész személyzete, akik a halottban Vily Beinrauch dugzag csernovici kereskedőt ismer-tek fel.

Eisenbaugerné kedvese helyett a kereskedőt ölte meg, aki ugyanabban a házban lakott és történetesen alakban hasonlított Haconhoz. Téli kabátjuk szintén hasonló volt és így történt meg, hogy Eisenbaugerné kedvese helyett Csernovic egyik közismert nagy kereskedőjén állt bosszút.

A borzalmas tragédia híre futótűzként terjedt el Csernovicban és óriási megdöbbenést keltett. A véletlenül meggyilkolt kereskedő özvegye annak halatlátára, hogy férje meghalt,

eszméletét veszítette. Az asszony súlyos agyvérlegulladást kapott és válságos állapotban szanatóriumba szállították.

Eisenbaugernét a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

Kulisszák mögötti tárgyalások indultak meg a lengyel-sziléziai kisebbségellenes terror ügyében

A lengyel kormány valószínűleg beismerő vallomást tesz. A népszövetségi ligák uniója Budapesten fogja tartani ezévi kongresszusát

Genf, január 23. A népszövetségi tanács mai ülésén a litván-lengyel konfliktus ügye volt napirenden. Ismertették a Memelen történő fausztatás és a két ország közötti vasúti közlekedés lebonyolítása körül felmerült sérelmeket.

A tanács elhatározta, hogy a hágai állandó nemzetközi bíróság véleményét kikéri a konfliktust előidéző egyes problémák felől. Egyébként a lengyel-felsősziléziai kérdésben a kulisszák mögötti Henderson és a kérdés japán előadójának közvetítése mellett bizalmas megbeszélések folynak a német és a lengyel külügyminiszterekkel.

Ugy tudják, hogy a kérdés feletti vitát mindaddig nem folytatják, amíg a bizalmas megbeszélések eredményre nem vezetnek.

Valószínűnek tartják a lengyel kormány azon beismerő nyilatkozata után, hogy a kisebbségi szerződéseket valóban megsértették, azt a megoldást, hogy a tanács egyszerű határozattal tudomásul veszi a lengyel bejelentéseket a bűnösök megbüntetésére és a kár-

vallottak kártalanítására vonatkozó szándékkal együtt a ezzel az ügy elintézését nyer.

Ennek ellenére a német kormány újabb tiltakozó jegyzéket juttatott el Varsóba az ottani német ügyvivőhöz a lengyel kormány részére történő kiképzés céljából. A demars tiltakozik a Glewitztól délre, Ribniknél történt határincidens miatt, ahol két nappal ezelőtt lengyel katonák gyakorlatozó csoportja 5 km. mélységben áttelepte a német határt és német területen egy óra hosszat tartózkodott.

Genf, január 23. A népszövetségi tanács tegnapi ülésén napirendre került kisebb ügyek között szerepelt a volt monarchia utódállamai között a szétvágtott helyiérdekű vasutak kérdésében felmerült vita is.

A Magyarország és Jugoszlávia közötti vitás kérdéseket a tanács egyelőre levette napirendről és az érdekelt feleket újabb közvetlen tárgyalásokra utasította.

A Románia és Magyarország közötti vitában az arad-gyulai helyiérdekű

vasut ügyénél a tanács most kijelölte a döntőbírókat Guerrero, volt sansalvadori külügyminiszter, Kalff nyugalmazott holland vasuti igazgató és Mayer francia közlekedési jogi szakértők személyében.

Ha március közepéig az érdekelt államok között megegyezés létre nem jön az arad-gyulai vasut kérdésében, március 15-én megalakul a most kijelölt személyekből összetevődő döntőbíró-ság.

Ingyen

Jár az Athenaeum 1930 és 1931 ALMANACH

150+150 = 300 oldal, sok képpel, ha bélyegben 20 lejt beküld, vagy 200 lejt könyvet vesz és e hirdetésre hivatkozik.

LEPAGE

könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár

„OLLA” GUM...? világmárka megóvja Önt a nemibetegségektől.

Égyiroda!

MES és pénzváltóüzlet Ferdinand 13. enetjégek. Önálló dvezményes igazolásához. Idegen Társas és egyéni CFR körutazási felvilágosítás min- ügyben.

5 kérvények elinté- és megerősítette jogát, meghagyva rtokában. Ugyanis i szerveknek az az y bevonják a nők, én levő engedélye- rvényesek. A tör- ól intézkedik, hogy erül engedélyek k, vagy kiskorúak-

gátóság így értel- örvényt, hanem az rendeleteket is utasította közegeit. pénzügyi hatóságok a régi engedélyekre el s csak fölösleges s költséges járás-

Miniszter élete

an Zweig kiadás)

mann, ugy Stefan ivészetének is meg lit-publikuma. Egy ndig esemény, el- a szabad elmulás-

történelmi élet- ditotta tüneménye- nak különös oka meg Fouché életét. adalom és a napo- nös, szinte démoni an erővel lenyü- tet.

gy regényhőst, am- nyujt olyan Jókai- eph Fouché, a leg- aki hajósinasból, képviselő, dema- najd Napoleon re- tere, azután a visz- szasztia lakája, ho- ranyfrank magán- nto hercege" címé- lomba.

os életregénynek a háttéri kulisszái is ellikalakok: Robes- , Napoleon és Jo- entős szerepük volt. A háttér pedig rnérségei, a reak- poleon hadjáratai nkárok, nagy üzle- politikai kaland-

ta előadóművésze- objektív pszicholó- romantikus lendü- ejlő nyers dráge- émántokká esiszó- gondos fordítása é- lemes borítékrajz- nég vonzóbbá tesz- e 160 lej e 231 lej

Yzők!

„Nicotan" által ról. Teljesen bizt- a 140 lej utánvéte- n, Bukarest alán elismerő levé-

Il törvény

ménnyel a szabad- zó, ítélethozatalra egyedül az esküd- zék lehet illetékes. Ehhez az előterjesz-

kiadás lőre fizetve. ügyvivő Cluj, S- elésnél hivatkoz- kedésben is áru-

500 tisztviselőt, 200 detektívet és 75 rendőrt bocsátanak el az ország rendőrségétől

Ezzel szemben rádiót és drótnélküli távirót kap a rendőrség. Egységesítik a fizetéseket

Cluj-Kolozsvár, január 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti tudósítás alapján hírt adott róla az Uj Kelet, hogy a belügyminisztérium új költségvetése kapcsán a rendőrség szervezetében jelentékeny módosításokat eszközölnek a költségvetési egyensúly helyreállítására. Tudvalevőleg a nemzeti parasztpárt kormányrajutásakor, mint sarkalatos programpontját kezelte a rendőrség nyugati mintára való átszervezését és dr. R. Ioanitescu, volt belügyminisztériumi alminiszter törvényjavaslatával valóban át is szervezte a liberális uralom alatt hirhédte vált rendőri szervezetet. D. R. Ioanitescu törvényjavaslatának első és a közérdeket elsősorban érintő pontja az volt, hogy megszüntette az országsszerte hálószerűen beszervezett szigorú hivatalokat és azokat a rendőrprefekturáról rendőrkveszturára átkeresztelt rendőrségbe olvasztotta. Azonkívül lényegesen módosította a személyzeti beosztásokat és azokat ténylegesen nyugati mintára, iskolai végzettségtől tette függővé.

Hogy a rendőrség átszervezése mennyire sikerült, azt az a körülmény is igazolja, hogy a költségvetési redukióval egyidejűleg, a két éves törvényben máris jelentős módosításokat eszközöl. A nagyközönség nagyon kevésbé érezte meg, hogy a rendőrséget átszervezték, ugyszólván nem történt semmi változás, mert a szigorú, mint a rendőrség politikai ügyosztálya, szellemében és eszközeiben egyáltalán nem változott meg. Ami a szervezeti beosztásokat és átszervezéseket illeti, azok sem hoztak jelentősebb változást. Az egyes kapitányságokat az ugynevezett elsőfoku komiszárokkal töltötték be, ami nem tulajdonos érintette a közönséget. Alapjában véve a rendőrségeken azon kívül, hogy a prefektust azóta kvesztornak hívják, semmi új változás nem történt. Az új költségvetés által szükségessé vált módosításokról egyik legutóbbi számában részletes cikket közölt az Uj Kelet. Az új költségvetés leépíti a rendőrséget és a módosítások, amelyeket az új törvény eszközöl, a leépítésekkel kapcsolatosak. Az új módosítások ügyében az Uj Kelet munkatársának alkalma volt egy magasállású köztisztviselővel beszélgetést folytatni, aki a rendőrszervezetnek alapos ismerője és a következőket mondotta az átszervezésekről:

700 tisztviselőt elbocsátnak

A költségvetési redukióval kapcsolatban a belügyminisztérium szükségesnek tartotta, hogy a rendőrség szervezetében jelentékeny módosításokat eszközöljön. Eppen a takarékoság elvénél fogva, mely a kormányt az átszervezésekkor irányítja, eme intézkedéseknek következtében jelentékeny leépítéseket eszközöl. Az ország összes rendőrségeitől mintegy 700 tisztviselőt bocsátanak el, melybe éppen egy belkalkulálandók a bé listára tett magasállású, mint alacsonyabb rangú rendőrtisztviselők. A leépítések a szubinspektoroknál kezdődnek és az irodaszolgáknál végződnek. A leépítendő tisztviselők azonban még április elsőjéig szerepelnek a költségvetésben, eddig az időpontig teljes fizetésüket huzzák és azután elbocsátatnak a rendőrség kötelékéből.

Tévesen kerültek a sajtóba azok a közlemények, amelyek arról számolnak be, hogy a rendőrségi fizetéseket redukálni fogják. A helyzet a rendőrségnél az volt, hogy a fizetések külön kategóriákba oszoltak. Más fizetésük volt a régi sziguranacától átvett tisztviselőknek és más a rendőrséghez tartozó embereknek. Az új költségvetés intenciója az, hogy a fizetéseket egységesítsék. Hyenformán a sziguranacáról átvett embereknek ugyanolyan fizetésük lesz, mint azoknak akik évek óta a rendőrség szolgálatában állanak. A redukió ilyenképpen csak azokat érinti, akiket a sziguranacától vettünk át.

Ami a rendőrállományt illeti: az egész ország területén 75 rendőrt bocsátottunk el. Ez a szám, tekintve a jelentékeny rendőrállományt, amely az országban hivatását teljesíti, nem olyan jelentékeny, hogy azért a kormányt

kritika érhetné. Inkább éreztetni fogja a hatását a tisztviselők elbocsátása, mert az új intézkedések 200 detektívet bocsátanak el az állam szolgálatából. Ez természetesen a bűnügyi nyomozásokat nehezíteni fogja.

Rádió és drótnélküli táviró a rendőrség szolgálatába

A kormány — folytatja informátorunk — az elbocsátásokkal beállott változásokkal olyanformán próbálja egyensúlyozni, hogy eddig fennálló, szintén a Ioanitescu-féle törvényvel inaugurált rendőrintézményt szüntesse be. Ez az ugynevezett „Scoală Superioara de politei“, melynek hallgatása minden rendőrségi alkalmazottra kötelező volt, most megszűnik. Ehelyett a kormány circa egymillió lejt irányoz elő a rendőrség személyzetének továbbképzésére. Ezt az összeget úgy kívánja a kormány felhasználni, hogy külföldről hoz specialitákat, akik kurzusokat fognak taratani a rendőrségi személyzetnek. Ezek a rendőrséghez tartozó különböző hivatali ágakban fogják specializálni a rendőrség alkalmazottait. Ugyancsak rendkívül nagyjelentőségű intézkedés a kormányának, hogy a rendőrségekre, a nagyobb centrumokban rádiót és drótnélküli távirót álli-

Mary Pickford a hajón India felé utazó Douglas Fairbanks-szal hatezer mérföldről folytatott rádióbeszélgetést

London, január 23. Sanfranciscóból jelentik, hogy Mary Pickford rádióbeszélgetést folytatott a Csendes óceánon hajón Indiába utazó férjével, Douglas Fairbanks-szal. A hajó távolága az amerikai parttól meghaladta a hatezer mérföldet.

A Daily Express szerint Mary Pickford és Douglas Fairbanks sikeres rádióbeszélgetése után a sanfranciscói

muzeum igazgatója is beszélgetést folytatott a hatezer mérföld távolságban hajózáó filmszínésszel, amelynek során felkérte, hogy Kelet-Indiából néhány jól fejlett vadállatot küldjön a múzeumnak. A Bergenland az első gőzös amely világszerte utaztatja utasait rádiótelefonon a föld legtávolabb pontján fekvő városokkal is összeköttetésbe hozhatja.

GALLIA R.T. Tiszta selyem Crepe de Chine
báli toalettek céljára minden színben
FRANCIA-ROMÁN SELYEMGYÁR métere Lei 170—
Fiókiintézet: Cluj, str. Gen. Neculcea (Kornis u) 2 Renner palota

Végezték a Cionista Aktionscomité rendkívüli ülését

A kongresszus elhalasztása lehetőséget ad az összes cionista erők mobilizálására az alapok érdekében

London, január 23. Az Aktionscomité január 18-án folytatva tanácskozásait a Cionista Világszervezet tanácstermében. Felix Rosenbluth az exekutive nevében ajánlotta, hogy a kongresszust május végén, vagy június elején tartassák meg. Grünbaum szemjé képviselő a kongresszus terminusának pontos megállapítását követelte. Az Exekutive nek azt a javaslatát, hogy a kongresszust semmilyen körülmények között ne tartassák meg később, mint június 15-én, tulnyomó többséggel elfogadták. Elhatározták továbbá, hogy felszólítják a politikai bizottságot, hogy az exekutive kijelölt tagjaival együtt folytassa az angol kormánnyal való tárgyalásokat. Együttal újból felhívták a Waad Leumit és Amerika cionista szervezetét, hogy küldjék képviselőiket ebbe a politikai bizottságba. A lengyel cionista szervezetnek ama kérését, hogy ő is képviselőt kapjon a politikai bizottságban, teljesítették.

Nachum Sokolow hosszabb beszédben fejtette ki, hogy a kongresszus határnapját ki kellett tolni és pedig főleg a súlyos pénzügyi helyzet miatt. Felhívta az AC tagjait, hogy világszerte fel a cionista közvéleményt és győzzék meg a tömegeket arról, hogy a zsidóság leg-

tanak fel. Ez természetesen elsősorban a fővárosra vonatkozik és hasonló készülékeket szerelnek fel a határmelléki centrumok rendőrségeinél.

Eddig tart informátorunk nyilatkozata, amelyből végeredményben azt szűrjük le, hogy a kormány a rendőrségi alkalmazottak elbocsátása után külföldi specialistákkal és rádióállomásokkal akarja a rendőrségeket modernizálni. Semmi okunk nincs kételkedni a kormány becsületes intencióiban, de az ország közvéleményére sokkal jobb hatást tett volna, ha nem bocsátják el a tisztviselőket és a rendőrség rádió és drótnélküli táviró nélkül marad. Ami pedig az elbocsátásokat illeti: különösképpen kifogásolható a 200 detektív elbocsátása. A fokozódó munkanélküliség és nyomor egyre több és több gonosztevéit termel, a büntettek statisztikája napról-napra bővíti, a közbiztonság mindjobban van veszélyeztetve és inkább a detektívek számának emelése, mint csökkentése vált volna szükségessé az országban. Az intézkedések egyébként még teljes egészükben nem kerültek nyilvánosságra és azokra közelebbről visszatérünk.

Eső, szél vagy hó
bármilyen legyen az időjárás: a hidegebb évszak állandó bőrápolást kíván a

NIVEA-CRÉME

használatát által. Dörzsölje be naponta arcát és kezét ezzel a krémmel, de nemcsak este, hanem nappal is, mielőtt kimegy a szabad levegőre. Nivea-krém megóvja bőrét az időjárás káros behatásaitól és megőrzi annak puhaságát és rugalmasságát. A Nivea krém nem pótolható mert különleges hatását a kiváló bőrápoló szernek, az Euceritnek köszönheti, amelyet más krémekben nem találhatunk meg.
Dobozokban: Lei 16.—, 34.—, 72.—. Tubusokban tiszta ónból: Lei 30.—, 45.—
Emil Ziegler, Braşov-Brasso, Vasút-utca 43.

az exekutive ellen folytatni fogják a harcot. Dr. Nachum Goldmann felszólította az Aktionscomité, hogy dolgozzon ki egy részletes tervet a Sprinzak által javasolt zsidó erők mobilizálására. Ben Gurion a Palesztina-helyzetéről tartott áttekintésében kiemelte annak a szükségességét, hogy ki kell aknazni a belső zsidó erőket és meg kell nyerni a külvilág szimpátiáit a Palesztina-munka érdekében.

A gyűlés végén dr. Berthold Feiwel az Aktionscomité nevében üdvözölte 70 éves születésnapja alkalmával az exekutive elnökét, Nachum Sokolowot. Sokolow köszönettel fogadta az üdvözlést, de kijelentette, hogy a mai súlyos gazdasági depresszió mellett nem is kívánta ezt az ünneplést. Nincs más óhaja, minthogy élete végéig a Nemzeti Otthonért és a zsidó népért dolgozhasson.

Farbstein, aki a tanácskozásokat vezette, felszólította buseszúl az Aktionscomité tagjait, hogy otthonukban az eddigienél energikusabban folytassák a Palesztináért való munkát. Kurt Blum menfeld köszönetet mondott az elnöknek a pártatlan vezetésért és ezzel az Aktionscomité rendkívüli ülését beárulták.

Ügyvédi határ-időnapló 1931
Teljes angolvásonkötésben 480 lei.
Vidékre utánvétellel küldi:
Lepage, Cluj

Dr. Páter tanár Sklerose tea-ja
meghosszabbítja az életét (2-3 használat évenként). Ezt a gyógyteát az ERELMESZESÉDESEN alapuló betegségek majdnem mindegyikénél sikerrel alkalmazták. Középkorúaknál a korai öregedést akadályozza meg. Aggastyánoknál — nem való tekintet nélkül — magas vérnyomás, szívizomlás, asztma, fejszédülés, tagok elernyedése, fejnnyomás, egyes véredények tulerős kidagadása, érfeszültség és az előre haladott kor minden más tünetei esetében igen jó szolgálatot tehet.
Páter dr. Sklerose tea-ja
megyesszékhelyeken drogériákban, gyógyszertárakban azonnal kapható. Ahol nem található, ott a gyógyszerész — kifejezett kívánságra — rövid idő alatt eredeti csomagolásban szerzi be ezt a teát. A teát találó képe és törvényesen védett aláírása minden egyes eredeti csomagolható. Irásbeli rendelémények levelezéslapon a „Csillag“-hoz címzett levelezőgyógyosztár (Brassó-Brasov, Hosszú u. 5.) címén is intézhetők. Nagyban irakati: „STANDARD“ Drogeria, Braşov-Brasso, resti I.

BUIZÁSFÜRDŐN
a Goldschmidt-féle
veidég ő és szá'oda
mely 40 év óta fennáll és jó hírnevet örvend, haláleset miatt **eladó.**
Szakmabelinek, valamint orvosnak kamatozó befektetés. Bővebbet: Goldschmidt Buzias. Jud. Timis.

Ha szolid és megbízható
szükségletét meg tudja oldani a KLEIN ortópedikus és baromfiomarkból Oradea, Sagara u. Alapítva 1913
küldés postán és vasúton sajtó bédélés

Hortmezet

Tízévi s
Budapest tudósítójától. nakidején, h szadost, a ezredes felle dapesti hon évi börtönből felsőbb hon tetést kötélá Pinter száza tetés kimon főleg Pester mentőakció irással kérv kormányzóh Pinter száza való hivatko

Negybu

Nem okoz
Párizs, jan a szociáldem ciálisták bals a képviselők földművelésű bilizációs ter A szavazás se után a k minisztertaná gezték a lem az éjszaka Doumergue k elnök a kormi és a leköször bizta az új kö ügyek vitelvé Doumergue bontakozásra Párizs, janu ven napon át

Hogya Pár

Kamaszkori általános va nehézsége

Párizs, jan tudósítójától.) most a Sorbon adásait, felha kodását arra, tudósítójai előt lis romániai p

— Hogy mil ban? — kezdé professzor. Be désről, de ne prognózisokat vonatkozólag. is jól tudom, h nyitó törvénye vethetők, mint ismerni őket.

— Románia értéséhez szüks milyenek voltak lapotok, közvet zése után. Rom különböző kator tották, szállítás nem rendelkezé fenyegető szom ország hatalma dott, amelyek e elé állították. M önmagát s meg szert tennie, ho

Testf

me
Ar
„UN

Horthy magyar kormányzó megkegyelmezett a halálraítélt Pintér századosnak

Tízévi súlyos börtönre változtatták át Pintér halálbüntetését

Budapest, január 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet megírta annak idején, hogy Pintér András magyar százados, aki a feleségének udvarló ezredes fellebvalóját agyonlőtte, a budapesti honvédtörvényszék előbb tíz évi börtönbüntetésre ítélte, majd a legfelsőbb honvédtörvényszék ezt a büntetést kötéláltali halálra változtatta át. Pintér százados érdekében, a halálbüntetés kimondása után Budapesten és főleg Pesterzsébeten, ahol lakott nagy mentőakció indult meg. Több ezer aláírással kérvényt nyújtottak be Horthy kormányzóhoz, akitől kegyelmet kérték Pintér százados számára, főleg arra való hivatkozással, hogy Pintér tettét

féltékenységében és ebből kifolyólag erős felindulásában követte el. Ezzel egyidejűleg a fővárosi sajtóban is nagy akció indult meg annak érdekében, hogy Pintér százados számára kegyelmet eszközöljenek ki. Az akció teljes sikerre vezetett. Horthy kormányzó a Pintér százados érdekében benyújtott kegyelmi kérvényt át tanulmányozta és a honvéd főtörvényszék ítéletét, mely kötéláltali halálra szült, tíz évi súlyos börtönre változtatta át és így tulajdonképpen az elsőfokú bíróság ítéletét szankcionálta. Horthy kormányzó kegyelme Budapest és Pesterzsébet lakosságának egy részében megnyugvást keltett.

Negyven napi uralom után megbukott a Steeg-kormány is

Nem okozott nagyobb szenzációt a kormány bukása. Laval és Flandin személye előtérben

Párizs, január 23. A Steeg-kormányt a szociáldemokraták és a radikális szocialisták balszárnya megbukatta. Ezek a képviselők nem értették egyet Boret földművelésügyi miniszter gabonastabilizációs terveivel. A szavazás eredményének kihirdetése után a kormány tagjai a kamara minisztertanácsi termében megszövegeték a lemondó levelet, amelyet még az éjszaka folyamán átnyújtottak Doumergue köztársasági elnöknek. Az elnök a kormány lemondását elfogadta és a leköszönt kormány tagjait megbizta az új kormány megalakulásáig az ügyek vitelével. Doumergue elnök ma megkezdi a kibontakozásra irányuló tárgyalásokat. Párizs, január 23. A mindössze negyven napon át uralom volt Steeg-kor-

mány bukása váratlan volt ugyan, de nem okozott nagyobb szenzációt. A jobb- és baloldal teljesen egyenlő erje mellett csak úgy lehetne tartós kormányzásra berendezkedni, ha sikerülne koncentrációs kormányt alakítani. A déli lapok már kombinálják Steeg utódának személyét. Jelenleg Laval szenátor, vagy Flandin, a leköszönt kormány kereskedelmi miniszterének személye van előtérben. Doumergue elnök ma délelőtt az Ely-szében megkezdte a szokásos kihallgatásokat. Fogadta Doumerguesenatusi és Bouisson kamarai elnököket. Párizs, január 23. Tardieu volt miniszterelnök belépett az Alliance Democratiquebe és rögtön az alakulat al-elnökévé választotta magát.

Hogyan látja Jorga professzor Párizsból az ország helyzetét?

Kamaszkori válság: ez Románia mai helyzetének diagnózisa. Az általános választói jogot és a politikusokat okolja Jorga a mai nehézségekért. Annai tisztviselő van, hogy valósággal államot alkotnak az államban

Párizs, január 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Jorga professzor, aki most a Sorbonnen tartja szokásos előadásait, felhasználta párizsi tartózkodását arra, hogy a L'Intransigeant tudósítója előtt nyilatkozzék az aktuális romániai problémákról. — Hogy milyen a helyzet Romániában? — kezdte nyilatkozatát Jorga professzor. Beszélni fogok erről a kéréseimről, de ne várja tőlem azt, hogy prognózisokat állítsak fel a jövőre vonatkozólag. Mint történész nagyon is jól tudom, hogy a népek sorsát irányító törvények éppoly nehezen követhetők, mint amennyire nehéz felismerni őket. — Románia mai helyzetének megértéséhez szükséges tudni azt, hogy milyenek voltak az országban az állapotok, közvetlenül a háború befejezése után. Románia ki volt merülve, a különböző katonai megszállások kifosztották, szállítási eszközökkel, iparral nem rendelkezett. Északon és Keleten fenyegető szomszédok határolták. Az ország hatalmas területekkel szaporodott, amelyek egészen új életfeltételek elé állították. Meg kell először találnia önmagát s megfelelő kohézióra kellett szert tennie, hogy alkalmazkodhasson

azokhoz a törvényekhez, amelyek a háború utáni Európában pillanatnyi gyorsasággal érvényesültek. Évszázados intézményeket kellett kieseríteni, átugorva egyszerre több etapját is annak a fejlődésnek, amelyen már régen átmentek azok a nemzetek, amelyek közé a háború után Romániába ékelődött. Az általános szavazati jog nem létezett egyetlen tollvonással rendeltek el s ez is egyik oka a mai bizonytalanságnak. Hiányzik a gyermekszoba a román népnek. Ugy jártunk az általános választói joggal, mint az a gyermek, akinek egyszerre tulságosan tökéletes játékszert adnak a kezébe. Ez volt az egyik oka azután a falusi lakosság kiözönlésének. A városok benépesedtek, szerencsétlen foglalkozás nélküli elégedetlen emberekkel, akik könnyű prédái bármely forradalmi propagandának. Nem szabad elfelejteni, hogy a parasztság élete minden javulás ellenére is rendkívül nehéz: a mezőgazdasági termékek ára igen alacsony, többek között a közlekedési nehézségek miatt is. A földművelő az állam megfelelő támogatása híján gyakran kénytelen uzsorakölcsönhöz fordulni. Ezt a társadal-

UJ CSÖ.....UJ ERŐ!

Minden rádiókészülék szive a vevőcső Adjon új erőt készülékének! Cserélje ki régi csöveit

PHILIPS „MINIWATT”

csövekkel.

A PHILIPS pentód, mint vég-erősítőcső, felülmulhatatlan redmén yt biztosít

PHILIPS "MINIWATT"

mi rákfenét sürgősen ki kell irtani, mert egyébként súlyos zavargásokhoz vezethet.

Románia bajainak legfőbb oka azonban a politikusok áradata. Klienseiket az a sok ezer új tisztviselő képezi, akik valósággal államot alkotnak az államban s akiknek száma annyira megsaporodott, hogy külön törvény útján kellett tiltani nekik, hogy több posztot töltsenek be egy-

idejűleg.

Nem szabad azt hinnie azonban — fordult Jorga a francia újságíróhoz, — hogy a képek, amelyet én Romániából nyújtottam, csupán árnyékaik volnának. Meg vagyok győződve róla, hogy éppen a mai válság akuttsága fogja magával hozni az ország megmentését. Kamaszkori válság: ez Románia mai helyzetének diagnózisa.

Ravasz mesével orvosi diplomákat csalt ki az egyik párizsi klinika elcsapott portása,

aki udvari orvosokat közvetített nemlétező abessziniai negusok számára. M. Almaretti, aki nem jelentkezik

Budapest, január 23. Még a mult év nyarán történt, hogy néhány budapesti orvos, akinek a párizsi klinikákkal összeköttetése volt, levelet kapott a francia fővárosból, amelyben egy címeres levélpapírossal rendelkező ur az iránt érdeklődött, vajjon nem volnának-e hajlandók magas dotáció mellett az abessziniai népus ujonnan szervezendő udvartartásában orvosi állást vállalni. Honoráriumként igen magas összeget, havi néhány ezer pengőt helyezett kilátásba a levelet aláíró Monsieur Almaretti, az abessziniai népus „főtítkára”. Almaretti azt is megemlítette, hogy a címzettől a francia klinikák egyike adott jó információit.

A budapesti orvosok közül néhányan igen boldogan feleltek a levélre és tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra és a Magyarországon uralkodó orvonyomorra, szívesen vállalkoztak arra, hogy kimennek Abessziniába udvari sebészek, vagy belgyógyászok. Ezekre a levelekre aztán megint csak válasz érkezett és most már M. Almaretti azt kérte, hogy eddigi működésük igazolásul eredeti okmányokat küldjenek be neki. Néhányan, mit sem sejtve, eleget is tettek ennek a felszólításnak, de attól a pillanattól kezdve, hogy orvosi

diplomájukat és egyéb fontos irataikat elküldték, M. Almaretti többé nem jelentkezett. Hiába volt minden sürgetés, ezekre a levelekre válasz nem érkezett. A becsapott pesti orvosok erre először a megnevezett párizsi klinikákhoz majd a francia rendőrséghez fordultak. A klinikák válaszoltak is, jelezve, hogy ők senkinek az illető orvosról információt nem adtak és így kétségtelenül csalás áldozatai lettek. A följelentések nyomán a napokban érdekes átírat érkezett a párizsi rendőrigazgatóságtól. A francia rendőrprefektúra arról értesítette a magyar orvosokat, hogy az egyik párizsi pályaudvaron letartóztatták M. Almaretti, akinek bőröndjeiben rengeteg orvosi diplomát és iratot, köztük néhány magyar orvos diplomáját is megtaláltak.

Almaretti azonban nemcsak magyar orvosokat tévesztett meg, ezt bizonyítja egyébként bőröndjei, amelyben nagyon sok román, török, bolgár, német és svéd orvosi okmányt találtak. Almaretti kihallgatásakor elmondotta, hogy éveken keresztül az egyik párizsi klinika főportása volt. A párizsi rendőrség most a követségek közvetítésével visszajuttatja az iratokat eredeti tulajdonosaiknak.

Testfogyasztó villanymassage
modern szépségápolás
Arckrém-különlegességek postai szétküldése!
„UNIVERSO” kozmetikai szalon
CLUJ, Piata Unirii No. 13. I.

degebb évszak állandó
ÉRME
arcát és kezét ezzel a
ppal is, mielőtt kimegy
rovja bőrét az időjárás
ságot és rugalmasságát,
nleges hatását a kiváló
szőnheti, amelyet más
tisztító ónból: Lei 30.—, 45.—
esut-urca 45
en folytatni fogják a
um Goldmann felszo-
skomitét, hogy dolgoz-
tes tervezetet a Sprint-
t zsidó erők mobilizá-
on a Palesztina-hely-
ekintésében kiemelte
ességét, hogy ki kell
zsidó erőket és meg-
világ szimpatiait a Pa-
rdékében.
n dr. Berthold Feiwel
nevében üdvözölte 70
a alkalmával az ex-
achum Sokolowot. So-
fogadta az üdvözlést,
gy a mai súlyos gar-
ó mellett nem is ki-
neplést. Nincs má-
lete végéig a Nemzet-
idő népert dolgozhas-
a tanácskozásokat ve-
a bueszasul az Ak-
it, hogy otthonukban
zikusabban folytassák
ló munkát. Kurt Blin-
t mondott az elnök
vezetésért és ezzel an-
ndkívüli ülését bezár-

li határ-
pló 1931
zonkötésben 480 lej.
ánvétel küldi:
ge, Cluj
ter tanár
se teá-ja
életét (2-3 haszná-
gyteát az ÉRELMÉ-
pülő betegségek mai
sikerrel alkalmazza
korai öregedést aka-
astránoknál — nem-
ül — magas vérny-
asztma, fejszédülé-
fejnyomás, egyes vé-
dagadása, érfszülés-
kor minden más ko-
en jó szolgálatot te-
kierose teáa
drogériákban, gyó-
al kapható. Ahol ne-
gyserész — kifejez-
idő alatt eredeti és
be ezt a teát. A te-
rvényesen védett ál-
s eredeti csomagol-
edelmények levele-
hoz címzett lerak-
só—Brasov, Hosszu
hetők. Nagyban i-
RD” Drogeria, Buc-
sti I

ON
nidt-féle
S szá'oda
óta fennáll és jó
haláleset miatt
lamint orvosnak
és. Bővebbet: Go-
ad. Timis.
megbízható
IR székéjletét be-
szerezni, iz-
rajánlatot
EIN orth. kósz
ából Oradea, Sagra
ra 1913
szalon szét küldés

A szent láng

— Somers Maugham drámájának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban —

Minden igazi dráma lelki, világfelfogásbeli és helyzeti ellentétek drámája. Hogy a dráma kifejlődhessék; az ellentéteknek konfliktusokká kell fokozódnok; konfliktusokat pedig csak események válthatnak ki. A magasabbrendű drámában az események azok, melyek a művész megnyilatkozását lehetővé teszik, melyek tért nyitnak komponáló tehetsége számára. S. Maugham írói nagyságának legfőbb bizonyítéka, hogy egyszerű, szinte lélegzetállító feszültségeket teremt s hogy eseményeit nem csak pompásan komponálja, hanem lélektanilag is architektónikusan építi fel.

S ami még talán ennél is fontosabb: ellentétei, melyek csupa hus- és vérfigurákon keresztül nyilatkoznak meg: világnézeti ellentétek. Egy maradi és egy haladó világ konfliktusai ezek, melyekben az író a maradi felfogás ellen foglal állást, ezt diszkreditálja. Finoman és tárgyilagosan — a mindig relatív értékű elfogultságban is megbesülve azt, ami benne nemes.

„Ezek az erényes emberek nehéz emberek” — mondja Maugham drámája orvos-hőseivel. És valóban: kevés olyan emberi megnyilatkozás van a világon a hivatásos, konok, a fanatizmus ábrázolására teremtett s önmagáért való erényen kívül, ami annyi bajt, nyomorúságot zudított volna ránk, mint ez a hideg, értelmetlen, bosszualló fenevad. Mi az erény? Az önzés felvönulási terépe a — jóság látszatán keresztül. Ezzel szemben áll az élet, a maga dinamikus, örökké változó, mindig viszonylagos és mégis örökkévaló igazságaival. Az élet, mely áttöri a merevség az avult formák és gátló előítéletek korlátjait. Ez a két világ áll ütközetben Somers Maugham tegnap este bemutatott darabjában is. Az író, aki a modern angol regényirodalomban és drámában talán sokkal inkább megérdemli az elsőség pálmáját, mint akárki más, (különösen „Az ördög sarkantyúja” című regénye csodálatos szépségű

munka), — természetesen a diadalmas, a tudó és megértő élet javára billenti a mérleget. Ennek ellenére sem esik a szélsőséges pártoskodás bünébe: a maga elfogultságában és önző szenvedélyében gonosszá, vagy ami ezzel egyértékű: kielégíthetetlen szerelmében konokká dühödő leánynak is elégtelt ad, mert hiszen ennek szívében is ég a nagy, a romboló, az alkotó „szent láng”, a vágy, a szeretet, az emlékezés lángja.

Maugham drámája a maga nemében: remekmű. Igazi dráma és igazi művészet. Izgalmasan érdekes — eseményekben; költői és mély gondolataiban, nyelvezetében; gazdag drámai ellentéteiben kifejezésre jutó problémáiban. A szerelem, a vér jogát hirdeti és megértést követel a gyilkosság számára is, ha az a szenvedés megszüntetése és az élet jogának honorálásáért történik. Mint drámai hős: a fiát szenvedéseitől gyilkossággal megváltó, egyszerű anya alakja — nemesak eredeti Maugham drámájában, hanem költői és szimbolikus is.

A dráma művészi értékehez méltó volt az előadás is. Minden szereplő az emberábrázolás legnemesebb eszközeit vette igénybe a siker biztosítására. Forgács Sándor rokkant repülője meghatározó tudott lenni. Kaszab Anna művészi és asszonyi kvalitásainak káprázata teljességét csillogtatta meg. Fekete Mihály meleg, nemes szíve, fölényes értelme minden szavában megnyilatkozott. Szentgyörgyi Mária régen pendített meg ilyen komoran igaz, őszinte hangokat. Tóth Elek jósága, mindig találó, hangja megragadó volt. Poór Lili külön tanulmányra érdemes, nagyszerű alakítást nyújtott. Sokáig fogunk emlékezni rá. Nyerges Ferenc is elég szépen megállotta helyét.

A összjáték és a rendezés a legmesszebbmenő igényeket is kielégítette ezuttal. (S. L.)

Oroszország óriási prémumpingra készül

Az európai piacokat újabb szovjet-veszély fenyegeti

London, január 23. Március 1-től 5-ig tartják meg Moszkvában az első állami bórakuciót, amellyel, mint ahogy érdekelt közgazdasági körökben megállapítják, Oroszország nyílt harcot kezd a londoni, newyorki és lipseai nagy bórpiacok ellen. Az aukcióval egyidőben tartják meg az első nagy szovjet bórárúkiállítását, amely február 20-tól március 10-ig fog lefolyni. A moszkvai aukciókat nagyszerű keretekben fogják megtartani s külön bizottságok szabályozzák, a pénzügyi, szállítási és a biztosítási kérdéseket. A moszkvai postagazgatóság közvetlen szabad telefon-, táviró- és szikratáviró-

összeköttetést létesít a bóraru központokkal, így különösen London, Lipse és Párizs centrumaival. Az árverésen a legkülönbözőbb szovjet bórárú kerülnek kiállításra a legolcsóbbaktól a legnemesebb állatokig. Elsősorban friss és elsőosztályú legújabb árúról van szó. Árverésre kerül Moszkvában 800.000 Feh. 100.000 iltis, 50.000 hermelin, 50.000 mormota, 30.000 fekete iltis, 25.000 perzsa, több ezer nerz, fehér és kék róka stb. Hogy a külföld nagy prémkereskedőit a moszkvai árverésen való részvételre kényszerítsék, az oroszok minden olyan cikket, amelyben verseny nélkül állanak, visszatartják a külföldi árverésről és ezeket csak Moszkvában bocsátják árverésre. Az oroszok nem csak arra szorítkoznak, hogy az orosz nyersbőröket saját árveréseiken vigyék piacra, hanem azokat föl is dolgozzák és arra törekednek, hogy saját nyersanyagjaikból és félgyártmányaikból premes bundákat és prémbevételeket gyártsanak. Nagy feldolgozó prémüzemeket létesítettek, a legújabb prémkészítő gépekkel szerelték fel azokat, amelyek mértékadó külföldi szakértők véleménye szerint a világ legnagyobb nemesítőüzemeivel egyenlőrangúak. Külföldi, de főleg német s osztrák szakmunkások alkalmazásával, akik magas bérajánlatokat kaptak, akarják biztosítani az egész prémkonfekció kvalitatív és elsősorban előállítását. A nagykereskedelem lehetőség szerint teljesen kívül áll és a kiskereskedőket s a szücsöket közvetlenül látják el áruval, 1931. évre a minimális piaci kvóta a múlt évi külföldi képviseltekkel megkötés szerződött, egyes helyeken megháromszorozódott. Oroszország eddig a feldolgozott prémárúnak alig tíz százalékát szállította külföldre. Mint minden más téren, Oroszország most a bőrkészítőiparban is elsőrendű versenyt akar kezdeni. Tekintet

A legolcsóbb beszerzési forrás az összes **petroleumtermékek részére** Autó-benzin, petróleum, motorin, olajok, autógumik, aikatreszek az **AURORA PETROLIFERA**

Cluj, Calea Regele Ferdinand 62
Telefón 855

Purimspiel:

S. Grönemann: Harmans Flucht Lei 25
Schattenspiel: Esther Flucht Lei 40
Schattenspiel: Die Arche noah — David N. Goliath 60

Megrendelhető a „Safruth“

zsido könyvkereskedésben
סדרים טליתים תפילין ציצית מוחות
és az összes rituális cikkek gyári le-
rakata Cluj, P. M. Viteazul 39.

HALLO! Rádióamatörök!

Rádió előfizetése 1931-re nem kerül pénzébe!

Mi az eljárás?

Ha 1931 Január 31-ig egy sorozat TUNGSRAM-BARIUM-lámpát, vásárol legalább 850 Lei értékben, úgy a Tungoram S. A. megtéríti önnek egy fél évi költségét, ha azonban ezen idő alatt 1700 Lei értékben vásárol egy sorozat, TUNGSRAM-BARIUM-lámpát, úgy megtéríti egy egész évi előfizetés költségét.

Forduljon bármely Tungoram elárúzóhoz, mindannyian megvannak birta ezen kedvezmény megadásával.

TUNGSRAM BARIUM

nélkül a saját termelési költségeire, készítményeiket az oroszok egyharmal-árban bocsátják rendelkezésre. A legújabb orosz dumpinggal szemben az európai körök nem foglaltak el még egy-egy álláspontot. Londonban máris

nagy tiltakozó gyűléseket tartottak és az angol kormány beavatkozását követelik. Franciaország neutrálisan viselkedik. Németországban pedig a moszkvai árverésről megoszlanak a vélemények.

A jövő héten elkészül a közigazgatási reform módosításáról szóló javaslat

Bucuresti-Bukarest, január 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminisztériumban Mihalache belügyminiszter és Călinescu belügyi államtitkár vezetése mellett napok óta folynak a tárgyalások a tartományi igazgatók között a közigazgatási reform módosítását illetően. Tudvalevőleg a kormány a sorozatosan felmerült panaszok miatt reorganizálni kényszerült a törvényt, melyről már a parlamentben is vita folyt. Mihalache bejelentette a parlamentnek, hogy a törvény módosítják és hangsúlyozta, hogy a törvény

módosításának szükségessége nem jelent azt, hogy a törvény és az elv, amelynek alapján megalkották, helytelen.

A napok óta folyó tárgyalások mára befejezést nyertek és a jövő hét elején a minisztériumban összegezik azokat a módosításokat, amelyeket egyes tartományi igazgatók javasoltak. Ennek megtörténte után a törvényjavaslat is rövidesen megszövegezésre kerül, majd azt a parlament elé nyújtják megszavazás végett.

Február 3-ra napolták el a parlament üléseit a részleges választások miatt

Bucuresti-Bukarest, január 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Gherman képviselő a nyugdíjintézetnél történt visszaélésekről beszélt. Mirescu szocialista hangsúlyozza, hogy a CFR tisztviselőinél nem kell alkalmazni az áldozati adót, mert azok

nem köztisztviselők. Jelentéketlen interpellációk után áttértek a napirendre és megszavazták a holland-román kereskedelmi szerződést.

A szenátusban Bilu a kisebbségi föld birtokok kisajátításánál történt állítólagos visszaélésekről beszélt, majd a szenátus több nemzetközi konvenciót szavazott meg. Végül Bratu szenátusi elnök bejelent, hogy a részleges választások miatt a szenátus üléseit február 3-ig elnapolják. Hasonlóképpen elnapolták a kamara üléseit is.

Kolozsvár főtetén a régi Akoncz-féle **üzlethelyiség kiadó**

Bővebbet: Dr. Sebestyén ügyvédi iroda Piata Unirii No. 20.

— Uj erődövet épített a belga kormány. Brüsszélből jelentik: A belga kormány betérjesztette a kamara elé a kelet-franciaországi erődvonalaéhoz hasonló erősségű erődvonali kiépítésének tervét. A vonalat Liegetől az Északi-tengerig tervezik.

H
Uj Kelet bányási Főszervező Felelős szer Bukar Hátszegi Cikkeink után megjelölés

— Lapunk közbeszó hívva — keden regg nik meg.

— A ZSID GATÓK TEZ emlékezetében sadalmának a megtartott ism melynek siker rosabb kapcsol tanuló nagysz Kolozsvár zst Ezen kapcsolt tartják meg a sz. alatti helyi ma esti táncfal mely kétségtel kalmat nyújtja kellemes és h ellöteni. A re rült Kolozsvár deszes zenekar mra, tekintve, nem bocsátott deklódók minél jelenészt.

— Orvosi szatartotta a Pau nyi egyesület nek Prof. Stei daganatról a ve ról tartott kim folyamán a kio operát és gyógj ta be. Dr. We lábujjellérdülés szenvedett és si demonstrálta lei senberg Ernó ta mertette a fogh lentőségét. Dr. csemók táplálko értékes előadást, lési módját. Az követte.

— Minden kul kronikus székre vegyen be este 2 és a reggeli no sem fog jutni, h

— Csikágóbat meg Lingle szer ré. Csikágóból 3 jövő héten kezd hős bünyűgét, a zér felbujtására író. Zutat nem v ságok felelősségre kosság áldozatát Capone, a konku gyilkoltatta meg.

— Dr. Elekes lozsvári Zsidó J Vasárnap, folyó tizenegy órai kez lős előadást tart hallgatók Körébe pszichológia” cím lom Klub termé (Str. Filipescu 6. nos érdekli lévén lát a vezetőség.

— Ha fáradt lanságban és gya szenved, ha hasgő szivlájás kinozza, éhgyomorra 1-2 Ferenc József kes szünteti az emész elhárítja a vértol vek gyógyításána elismeri, hogy oly lyeak a tápasatorna gezéséből származ zsef viz kitünően József keserűviz drogériákban és i ható.

— Egy francia t vette az amerikai gyét. Londonból Sala gróf, ismert és képszakértő teg Laura K. Bayert, selyemkirály özveg társ 56 éves korba hozományá 20 mill

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banskai zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Lapunk legközelebbi száma — a közbeeső hivatalos munkaszünet miatt — kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

A ZSIDÓ FŐISKOLAI HALLGATÓK TEAESTÉLYE. Még élénk emlékeztetében van Kolozsvár zsidó társadalmának annak az ősz folyamán megtartott ismerkedési estnek emléke, melynek sikerült közelebb hozni és szorosabb kapcsolatokat teremteni az itt tanuló nagyszámú egyetemi ifjúság és Kolozsvár zsidó társadalmának között. Ezen kapcsolatok kiépítése céljából tartják meg a Menza Honvéd uca 11 sz. alatti helyiségeiben a zsidó diákok ma esti táncos egybekötött teaestélyt, mely kétségtelenül a legkitünőbb alkalmat nyújtja mindazoknak, akik egy kellemes és hangulatos estét akarnak eltölteni. A rendezőség, melynek sikerült Kolozsvár egyik legközelebbi deszes zenekarát lekötnie az estély számára, tekintve, hogy külön meghívókat nem bocsátott köze, ezúton kéri az érdeklődők minél nagyobb számú megjelenését.

Orvosi szakülés. Csütörtökön 22-en tartotta a Paul Ehrlich orvostudományi egyesület ötödik szakülését. Elsőnek Prof. Steiner Pál két igen ritka daganatról a vese- és emlődaganatokról tartott kimerítő előadást, melynek folyamán a kioperált két daganatot és operált és gyógyult vese betegét mutatta be. Dr. Weinberger Zsigmond egy labujjelrűlésben (hallux valgus) szenvedett és sikerrel operált betegét demonstrálta leírva a műtétet. Dr. Rosenberg Ernő tartalmas előadásban ismertette a fogbetegségek és rágás jelentőségét. Dr. Grünwald Ernő a csecsemők táplálkozási zavarairól tartott értékes előadást, ismertette saját kezelési módját. Az előadásokat élénk vita követte.

Minden kulturéletünk jelensége a kronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2-3 szem Artin dragét és a reggeli normális ürülésnél eszébe sem fog jutni, hogy hashajtót vett be.

Csikágóban a jövő héten kezdik meg Lingle szerkesztő gyilkossági perét. Csikágóból jelentik: A bíróság a jövő héten kezdi tárgyalni Leó Brothers bűnügyét, aki Jack Zuta bandavezér felbujtására megölte Lingle újságíró. Zutat nem vonhatják a földi bíróságok felelőségre, mert később is gyilkosságok áldozatai esett. Allitól Al Capone, a konkurrens banda főnöke gyilkoltatta meg.

Dr. Elekes Miklós előadása a kolozsvári Zsidó Joghallgatók Körében. Vasárnap, folyó hó 25-én délelőtt fél-tizenegy órai kezdettel dr. Elekes Miklós előadást tart a kolozsvári Zsidó Joghallgatók Körében: „Kriminológia és pszichológia” címmel. Az előadás a Salom Klub termeiben lesz megtartva. (Str. Filipescu 6.). Az előadás általános érdekű lévén, vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori télelemérzetben szenved, ha hasgöres, mellnyomás vagy szívtáji kinezés, akkor igyék reggel éhgyomorral 1-2 pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértolulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvostanára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápasatorna tartalmának önméregzéséből származnak, a Ferenc József víz kitünően beválk. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Egy francia arisztokrata feleségül vette az amerikai selyemkirály özvegyét. Londonból jelentik: Antoine de Sala gróf, ismert francia arisztokrata és képzakértő tegnap feleségül vette Laura K. Bayert, a néhai newyorki selyemkirály özvegyét. Mindkét házastárs 56 éves korban van. Az asszony hozománya 20 millió font.

A nagy érdeklődésre való tekintettel „Nyugatban a helyzet változatlan” című film bemutatásra kerül szombaton, január 24-én d. e. 11 órai kezdettel, valamint vasárnap, e hó 25-én d. e. 11 órakor. A jegyek már most megváltathatók.

A Haggibbor teaestélye. Ma, szombaton este 9 órai kezdettel lesz a Haggibbor vivószakosztályának teaestélye a Haggibbor-teremben Str. I. C. Bratianu (Király u.) 28. szám alatt. A Haggibbor teaestélyen mindenki a legjobban fogja érezni magát, minden előkészület meg van téve arra, hogy az estély sikere teljes legyen. A tánczenét a város egyik legjobb jazz-zenekara fogja szolgáltatni.

Vorosilow hadügyi népbiztos szerint Oroszországot közelebből meg fogják támadni. Londonból jelentik: Vorosilow hadügyi népbiztos Moszkvában az ifjúnok szervezésében tartott beszédében hangoztatta, hogy a szovjeteknek ébren kell tartania az igazi kommunisták és a kommunista ifjúnok harci szellemét, mert bár a szovjet békét akar, nem kétséges, hogy talán már közelebből meg fogják támadni.

Nincs messze az idő, amikor ezer utasra berendezett repülőgépek fogják lebonyolítani a közlekedést. Newyorkból jelentik: Sikorszki, a híres repülőgéptervező Philadelphában a sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy már nincs messze az az idő, amikor ezer utasra berendezett repülőgépek fogják lebonyolítani a közlekedést Amerika és Európa között.

Eljegyzés. Sámson Dóri Cluj és Diamanstein Izidor Zágra jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Megjelent a teljes (az új módosított szakaszokkal kiegészített) kényszer egyezségi törvény precíz magyar fordítása. Ára 100 lej. Vidékre portóval, a pénz előzetes beküldése mellett 110 lej. Megrendelhető: Dr. Mandel fordító irodában Cluj, Str. Memorandului 12.

Jávában állandósultak a földremlések. Londonból jelentik: Singaporei jelentés szerint Jávában a földremlések állandósultak. Az újabb földremlésnek az eddigi jelentések szerint 18 halottja és mintegy ötven sebesültje van.

A „Makkabi” zsidó ifjúsági tisztviselő és alkalmazottak egyesülete f. hó 22-én megalakult. Gyűléseit kedden és csütörtökön tartja este 8 órai kezdettel a City kávéház (vlt Haggibbor) helyiségében. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Nagy ékszerhamisítási botrány Párizsban. Párizsból jelentik: A francia közvéleményt élénken foglalkoztatja az a botrányos eset, hogy az egyik bíróságnál deponált és 225 ezer frank értékű briliánsokkal ékített gyöngyösrigazgyöngyeit hamisítottakkal cserélték ki és így akarták visszaadni tulajdonosának Leonie Tardinak. A rendőrség széles körben nyomoz a botrányos ügyben.

Poroszországban a munkanélküliek gyermekei nem fizetnek tandíjat. Berlinből jelentik: Poroszországban a munkanélküliek gyermekeinek elengedték iskoladíjait.

Szombat délután nyitva tarthatnak a fodrászüzletek. A kolozsvári rendőrség közlése szerint a minisztérium a január 24-iki egyesületi ünnepnapon a délutáni órára felfüggesztette a fodrászüzletek záróját. Az intézkedés értelmében tehát a kolozsvári fodrászok és borbélyok holnap, szombaton délután 1 órától az esti záróráig nyitva tarthatnak, míg délelőtt zárni kötelesek.

Értesítés. A huedini (bánffyhungyadi) f. hó 24. és 25-i országos vásár f. hó 26. és 27-én lesz megtartva.

Enyhülő időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint nyugatfelől enyhülésre hajlamos időjárás várható egy-két nap múlva kisebb lecsapódásokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délből 5 fok Celsiusus.

Tropikus vihar pusztított Spanyolországban. Londonból jelentik: Az Evening Newsnek jelentették a spanyol-északnyugatafrikai Villa Cisneresből, hogy a Rio de Oro déli partvidékét hatalmas tropikus vihar söpörte végig, amely a benszülöttek összes telepeit megsemmisítette. Eddig negyven halottról érkezett jelentés.

UJ ÁRAK

Talpba vésett árak
Garantált minőség

Lerakatok az egész országban

DERMATA

Pétain marsall elfoglalta helyét a francia akadémiában. Párizsból jelentik: A francia Akadémia tegnapi ülésén Pétain marsall elfoglalta Foch tábornagy helyét és ez alkalommal a tábornagról tartott székfoglalót.

Harmínckétezer halálos áldozatot követelt az autóforgalom egy év alatt az Unióban. Londonból jelentik: A Times newyorki tudósítója jelenti, hogy 1930-ban az Egyesült Államok területén 32 és félezer halálos áldozatot követeltek az autószerencsétlenségek, 1929-ben ez a szám 31 ezer 215 volt.

A Saar-területen eltöltötték a pártgyengyhák viselését. Saarbrückenből jelentik: A kormányzó bizottság eltiltotta az összes pártgyengyhák viselését a Saar-területen. A nemzeti szocialisták egyik organumát 3 hónapi időtartamra betiltották.

Politikai gyilkosságokat követnek el a német nemzeti szocialisták. Berlinből jelentik: Kölnben a nemzeti szocialisták előre tervbe vett politikai gyilkosságokat hajtottak végre. Az áldozat egy kommunista, akit lakása előtt lőttek le. A rendőrség négy nemzeti szocialistát letartóztatott.

Az Etna hójével fűtik egy obszervatórium termet. Rómából jelentik: Az Etna tüzhányó csúcsához közel épített obszervatórium ingen fűtésének kérdését megoldották. Csövet vezettek be a vulkán kráterébe és az épületet most a tüzhányó hójével fűtik. Érdekes hogy a kráter szélét és a vulkán erupciómentes időkben csaknem egész éven át hó borítja, de a kráter belsejében magas hőmérséklet uralkodik.

Beterjesztették az angol alsóházba a szakszervezeti törvény reformjáról szóló javaslatot. Londonból jelentik: Ma terjesztették az alsóház elé a szakszervezeti törvény reformját. Az ülésen elhangzott egyik interpellációra adott válaszában Miss Bonfield munkaügyi miniszter nyilatkozni volt kénytelen a munkanélküliség emelkedésének ügyéről s ennek során elismerte, hogy a munkáskormány uralomra kerülése óta a munkanélküliek száma 1 millió 553 ezer 376-al növekedett.

Királyi palotát építenek Zágrábban. Zágrábból jelentik: A közsegénács 3 és fél millió dinárért megvásárolta a Rauch-palotát s átalakíttatja királyi lakóhelynek az uralkodó zágrábi tartózkodása idejére.

Meghalt Anna Pavlova. Hágából jelentik: Anna Pavlova, akit művész körökben is a világ legelső táncosnőjének tartottak, tegnap a holland fővárosban meghalt. Anna Pavlova átutazóban volt Hágában, ahol meghült és betegségéből súlyos tüdőgyulladás lett. Allapota tegnap súlyosra fordult és az éjszaka folyamán meg is halt. Temetéséről még nem intézkedtek.

Azért gyilkolt meg egy családot, mert nem kapott náluk elég pénzt. Varasóból jelentik: Lengyelországban, a Vilna melletti Zijanov községben a lakásán meggyilkolva találtak Mülter Izsák kereskedőt, a feleségét, huszonhárom éves leányát, tizenkétéves fiát, a cselédjét és az inasát. A gyilkost, egy Markewitz nevű, többszörösen büntetett személyében elfogták, aki azt mondta kihallgatásakor, hogy csak rabolni akart, a tömeggyilkosságot afölötti haragjában követte el, hogy mindössze ezer zlotyt tudott zsákmányolni.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.
 Fióktézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágysesoh Jibou-Zsibó, Zálau-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kiszegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fióktézete

Saját tőkési 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Encadelyezett deviz hely!

KÖZGAZDASÁG

Az Ugir erélyesen tiltakozik a községek és városok pótdadó kivetési joga ellen

Bucaresti-Bukarest, január 23. A romániai Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Ugir, tegnap tiltakozó ülést tartott a tiltakozása anyagát nyomban az illetékes minisztérium elé terjesztette.

A kormány elhatározta ugyanis, hogy a közigazgatási törvény módosítására javaslatot terjeszt be. Ez a javaslat már el is készült, sőt a szenátus előtt fekszik, ahol a vita is megkezdődött körülötte.

A javaslat egyik pontja szerint a törvénynek vissza kell állítania azt a régi rendszert, amelynek értelmében a községek és városok szükség esetén meghatározott mértékű pótdadót vehetnek ki. A román törvények alapjátéla szerint ugyanis eddig adó kivetési joga csak az államnak volt.

Az Ugir a szenátus elé került módosító javaslatnak ez ellen a pontja ellen tiltakozott teljes erővel.

Indokolása szerint a pótdadók kivetésének törvényesítése a falvak és városok javára, újabb súlyos megterhelést hozhat az iparvállalatokra, hiszen közismert, hogy az utóbbi évek gazdalkodása a leghetetlenebb helyzetbe hozta a városokat és a falvakat. Az Ugir tehát jogosan tarthat attól, hogy a falusi és városi községek elsősorban az iparvállalatok terhére igyekeznek rendbehozni költségvetéseiket.

Érdekes, hogy a szenátusban Vaitoiannu tábornok teljesen a gyáriparosok szájaize szerint támatta a javaslatnak ugyanezen pontját.

A gyűlés egyikéként a postatarifa tervezett felemelése ellen is erélyesen tiltakozott.

mellyel propagandát csinál bel- és külföldön a román ásványvizek számára.

Felhívás a cipész-csizmadia iparosokhoz. Vasárnap, folyó hó 25-én az Ipartestület nagytermében délelőtt 10 órai kezdettel Dáner Lajos, az Erdély, Bánát, Körös és Máramaros vidéki láb- és cipész- és csizmadia iparosok szövetségének elnöke Brassóból az összes szakmai sérelmekről, azok orvoslásáról, a szövetség küzdelmeiről, elért eredményeiről nyilvános beszámolót tart a helyi láb- és cipész- és csizmadia iparosok részére. Fogadjuk méltóan szövetségünk illusztris elnökét, Biris Luca szakosztályi elnök. Raduch Mátyás felelős szerk.

Pausalizáltak az ásványvíz-taxákat. Bukarestből jelentik: A munkügyi minisztérium ma kelt rendeletével elhatározta, hogy ezentúl az ásványvizek után fizetendő taxák, amelyek idáig minden kereskedésbe hozott ásványvíz literje után voltak fizetendőek, ezentúl egy előre megállapított fix redevencia összegben, egyezben évente, hatszáz ezer lej összegben fizetendőek. Ez az összeg négy részletben fizethető. A következő társaságok fizetik a redevenciát: Borzsek, Málnás, Buziás, Matild, továbbá néhány bukovinai ásványvíztársaság. Az ásványvíz-vállalatok a hatszáz ezer lej garanciájára bankgaranciát kell hogy benyújtsanak a munkügyi minisztériumba. A minisztérium az így nyert hatszáz ezer lejjel egy alapot teremt,

Színház-Mozi

A román opera műsora
Vasárnap, jan. 25 (este): Mignon.
Hétfő, jan. 26: Ysi király.
Szerda, jan. 28: Sámson és Delila.
Péntek, jan. 30: Pillangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Szombati előadások a színházban. Szombaton és vasárnap három-három előadás lesz a színházban. Szombaton háromkor Sarkadi Aladár vendégfellépésével, nagyon olesó mozihelyárakkal adják a Dörmögő Dömötör című nagy-szerű gyermekdarabot. Este fél kilenckor a nagyszerű Szent láng második előadása lesz. Este háromnegyed tizenegyre pedig Sarkadi Aladár fellépésével, csak felnőttek részére a Jobb mint otthon című pikáns francia operettet adják.

Három vasárnapi előadás. Vasárnap délután háromkor Sarkadi Aladár vendégfellépésével az Obsitos kerül színpadra, nagyon olesó mozihelyárakkal. Hat órakor a dr. Radnay táncintézet 50 bábavendékének fellépésével a Makrancos királykisasszony című pantomimikai nagybalett megy. Este kilenckor a Régi nyár van műsoron, ezt az előadást is 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal tartja meg a színház.

Sarkadi Aladár, a színház kitünő vendége a következő darabokban lép fel: Szombaton d. u. 3-kor a Dörmögő Dömötör című remek gyermekdarabban, szombaton este háromnegyed tizenegyre a Jobb mint otthon című pikáns francia operettben, vasárnap d. u. háromkor az Obsitosban, hétfőn este a Jobb mint otthonban. Kedden este nagyszabású tarka Sarkadi-est keretében bucsuzik el a kitünő vendég a kolozsvári közönségtől.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA
Szombat d. u. 3: Dörmögő Dömötör. (Gyermekelőadás, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Mérsékelt helyárakkal. Ssz. 154.)

Szombat fél 9: A szent láng. (Ujdonság másodikszor. Poór Lili fellépésével. 28. A. bérlet. Ssz. 155.)

Szombat háromnegyed 11: Jobb mint otthon. (Operett-ujdonság először, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Bérletszűnetben, csak felnőtteknek. Ssz. 156.)

Vasárnap d. u. 3: Az Obsitos. (Sarkadi Aladár vendégfellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 157.)

Vasárnap d. u. 6: A makrancos királykisasszony. (Pantomimikai nagybalett, a dr. Radnay táncintézet 50 bábavendékének előadása. Rendes helyárakkal. Ssz. 158.)

Vasárnap este 9: Régi nyár. (10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozihelyárakkal.)

Hétfő fél 9: Jobb mint otthon. (Operett-ujdonság harmadszor, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Csak felnőtteknek. Bérletszűnetben. Ssz. 160.)

Kedd fél 9-kor: Sarkadi Aladár tarka estje. (Magánzámok, egyfelvonásosok, stb. Sarkadi Aladár bucsuja.) Bérletszűnetben, rendes helyárakkal. Ssz. 161.

Szerda fél 9-kor: Nótás kapitány. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 162.)

Csütörtök fél 9-kor: Velencei kalmár. (Új betanulásban, új szereposztásban.) 27. B. bérlet. Ssz. 163.)

Péntek fél 9-kor: Huszárfogás. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 164.)

Szombat d. u. 3-kor: Alvinci huszárok. (Ifjúsági előadás nagyon olesó helyárakkal. Bevezeti dr. Kende János tanár. Ssz. 165.)

Szombat este fél 9-kor: Az okos mama. (Operett-ujdonság először. Poór Lili, Kondor Ibolyka, Kertész Manci, Tompa, Ihasz fellépésével. 24. Premiérbérlet. Ssz. 166.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Az okos mama. (Operett-ujdonság másodikszor, bérletszűnetben, rendes helyárakkal. Ssz. 167.)

Vasárnap este 9-kor: Tommy és társa. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 169.)

Hétfő fél 9-kor: Az okos mama. (Operett-ujdonság harmadszor. 29. A. bérlet. Ssz. 169.)
Kedd fél 9-kor: Az okos mama. (Operett-ujdonság negyedszer. 28. B. bérlet. Ssz. 170.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MÜSORA

Ma szombaton d. e. fél 12 órakor „Burleszk” matiné. Ma szombaton d. e. fél 12 órakor matiné lesz a Magyar Színházban. „Kacagónap”. Vetítésre kerül 5 kétfelvonásos falrengetően kacagató amerikai burleszk, a javából. Helyárak: 15 és 10 lej. Délután fél 5 és fél 7 órakor pedig vetítésre kerül a „Senki gyermekei” attrakciós filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Willy Forst és Xenia Desny. A délutáni előadások helyárai: 20 és 10 lej.

Vasárnap délelőtt két matiné lesz 10 és fél 12 órakor. Vasárnap délelőtt két matiné lesz a Magyar Színházban. Az első kezdete 10 órakor, a másodiknak kezdete fél 12 órakor. Műsoron, a „Babakirálynő” romantikus történet 8 felvonásban, a főszerepekben: Harry Liedtke és Mária Jacobini, burleszk kísérelő műsor. Helyárak: 15 és 10 lej. Vasárnap délután nincs mozgófénykép előadás.

A világ legszebb asszony, Billie Dove. Serdülő leányok, Grete Mosheim. Hétfőtől nagyszabású új kettős műsor kerül bemutatásra a Magyar Színházban. Műsoron: I. A világ legszebb asszony, filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Billie Dove, II. Serdülő leányok, szociális filmdráma 6 felvonásban, a főszerepekben: Grete Mosheim. Mindkét film a filmtermelés legkiválóbb produktuma. Ez a grandiózus attrakciós műsor hétfőn, kedden és szerdán kerül vetítésre, naponta három előadásban, d. u. 3, 5 és 7 órakor. Helyárak: 20 és 10 lej.

Szombaton d. e. fél 12 órakor matiné: Burleszk-műsor, 10 felvonásban. Helyárak: 15 és 10 lej.

Szombaton d. u. fél 5 és fél 7 órakor: A Senki gyermekei, filmregény 8 felvonásban, a főszerepekben: Willy Forst és Xenia Desny. Helyárak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. két matiné 10 és fél 12 órakor: A babakirálynő, regényes filmtörténet 8 felvonásban, a főszerepekben: Harry Liedtke és Mária Jacobini, Burleszk kísérelő műsor. Helyárak: 15 és 10 lej.

RADIO MÜSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI
Szombat, január 24.
Bukarest. 12: Gramofon. 16: Román zene. 17:15: Zenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 20: Zongorahangverseny. 20:45: Ének. 21:15: Hegedű.
Budapest. 9:15: Házikvartett. — 9:30: Hírek. 12:05: Szalózenekar. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:45: Hírek. 4: Novellák. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Komárom ostroma. 5:25: Gramofonhangverseny. 6:30: Mit üzen a rádió. 7:15: Honvédegyeszed zenekara. 8:35: Orgonahangv. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd cigányzene. Bécs. 19:35: Schubert művei. — 22:30: Zenekar.
Berlin. 19:30: Mozart: Varázsfuvola c. operája.
Köln. 24: Jazz.
Varsó. 20:30: Könnyű zene.
Kattowitz. 22:15: Hangv.
Poznan. 22:45: Táncczene.
Milánó. 22:45: Táncczene.
Róma. 21: Opera.
Osló. 20: Enekszámok. Beethoven, Handel, Brahms, Liszt, Musszorgszkij műveitől.
Prága. 21:30: Jazz.
Pozsony. 16: Gramofon.
Brünn. 19:20: Táncczene.

Stengel-féle **Kol Jehuda HÉBER-ROÁN ABC** kapható **Anton Rosenzweig Cluj**
מסרים אונד סלימים גראדאקאדלונג
Héber könyvek
gyapju és selyemtalleszek
nagykereskedése. — Gyári árak!

Apró hirdetések

„EXPRESS”
libahuscsarnok
Szállítok frissen olvasottot libazsirt 75 lejért, libabört 65 lejért kilogrammját, minden mennyiségben. Füstölt hus, stb.
FRIEDMANN M. cég Oradea
Piața Mihai Viteazul 11

— Könyvelési órákat, könyvek rendbehozását, román, magyar, német gyors írás tanítását, valamint levelezést jutányosan vállalok. Szíves megkereséseket „Könyvszakértő” jelígre kérek.

שריב בעת טוב ובעל קורא ומהל אומן ורגיל יאהר אלט האט משתת פון מעהרערע אונטערע וויס א פאסטען-ארעסטע: Josif Szabó, Sighet-M., Str. Avram Jancu 2.

Izléses kézimunkák, csipkebevarrás, kézimunkaelőnyomdai munkák, művészi diványpárnamontirozás jutányosan árban Fisch Böske kézimunkaszalonjában, Malom u. 16.

Egy izraelita és egy keresztény segédet keresek február 1-én való belépésre fűszer- és vasüzletet részére. Az illető kell tudjon románul és magyarul. Ajánlatok a kor és igényei megjelölésével Mindszent Salomon céghez Jiboura küldendők.

Kézpénzzel rendelkező

magános diplomás izraelita tanár, vagy tanítónő azonnalra, szakmájához megfelelő biztos vállalatnál, elhelyezkedést talal, esetleg betársulhat. Cím: Uj Kelet Oradea, Rimanóczy u. 4.

Cipőüzletben több ideai praxissal és megfelelő bizonyítványokkal rendelkező urileány, ki a román, magyar és német nyelvet bírja, azonnali alkalmazást keres. „Levelezést is vállalok” jelígre a kiadóhivatalba.

Zongoraórát adok jó módszerrel jutányosan, gyakorlással is. Cím a kiadóhivatalba.

Kiadó május 1-re 4 szoba, konyha, komfortos lakás és 2 szobás lakás. Ertekezni a háztulajdonosnál volt Széchenyi tér 39.

Fogtechnikus megbízható, jó munkát február 1-re állást keres. Cím a kiadóhivatalba.

Könyvgyűnőket jutalékkal Erdély nagyobb vidéki városaiban keres kolozsvári könyvterjesztő. Ajánlatokat „Jó jövedelem” jelíggel továbbít a kiadóhivatal.

Kereskedelmit végzett gyakornokok alkalmazás kezdő fizetéssel helybeli elektrotechnikai nagyvállalat. Ajánlatot „Biztos jövő” jelígre a kiadóhivatalba.

201—1931.

Pályázati hirdetmény

Az oradeai orth. zsidó hitközség újonnan létesítendő elemi fiú iskolájának melynek a jövő tanévben csak az első osztálya nyílik meg, egy betöltendő tanítói állásra a hitközség iskolaszéke pályázatot hirdet. Ez állás elnyeréséért folyamodhatnak kellő gyakorlattal rendelkező oly okl. elemi iskolai tanítók akik a magánoktatási törvény 16 paragrafusában foglalt feltételeknek mindenben megfelelnek s azt hiteles okmányokkal igazolni tudják. A kellően felszerelt s az iskolaszék elnökségéhez címzett folyamodvány alólirott igazgatóhoz legkésőbb folyó évi január 27-ig nyújtandók be. Hitelesített másolatokban melléklendők: oklevél, állampolgársági, erkölcsi, román s héber nyelvtudást, eddigi szolgálatot, családi állapotot igazoló bizonyítványok s esetleg már megszerzett működési engedély. Megválasztott állását a jövő tanév megnyitáskor foglalná el.

Oradea, 1931 január hó 19.
Bíró Márk, igazgató

Leitner Sándor, iskolaszéki elnök.

XIV. ÉV
Cluj—K
janu
3691

An Uj Kelet és bászági...
Cluj...
Készítők...
megörzésük

Üzen

Dr. marai igen pontos orientáció tudat

Olvastam emlékeimről. Elérzések Bródy Sándor kétség kívül egészséges és szívesen él. Hosszú ismereti Ön amely a nekik sok változata voltak mindíg társadalom és az kai életének a gabb életéért a végin kérdi Ön: desnek valami b Bródy Sándort. élni, hogy mindgári igazmondás életét? Ön felelment egri zsidó l s ezért sérelmek. És — folytatja temperamentum képpen reagál ez város és személy mekre. A sokfél között van olyan mén keresztül a legnemesebb és ciot viszi véghez Ön is aláhuzta.

Vajjon, kérdem ja ez egy nagy Nincs-e ebben az egy ember egész közéleti működésében valamelyes n. nak, modjuk ki. kerül-e hátrányo helyzetbe ez a fe ben? Erre Ön a zsidó, aki kultur helyzeténél fogva teghez tartozik, a járó sérelmeket úgy reagálja le b gári, ahogy Ön a tul a magyar kást, a magyar hoz. Ezért nevez nemesnek. Kérde nemes bosszunak!

Rendezi ez a no életvitelét? Ön a talgiájával állap folyamat — amel csak keserü reak választja a polgá polgártól, a maga társadalmi köréto tömegek, a kispo hoz ölelt Bródy S az írásait...